

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BELA

ÁRA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmintve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-uca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kistérségét kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai veszik fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	---	--	---

IX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. június 1. (Vasárnap)

124. SZÁM

A Bánság magyar népének sérelmei

A magyar iskolák teljes megszűnés előtt — A piarista főgimnázium és a zárda-iskolák elrománosítása — Iskolák nélkül a faluk magyar gyermekei — A magyar nyelvű hirdetések száműzése — Koldusbotra jutott telepesek — A Magyar Párt bánsági tagozatának panaszos memoranduma

A Brassói Lapok munkatársától.

TEMESVÁR, május 29. A Bánság magyarsága nagy küldöttséggel készült felvonulni a Magyar Párt brassói közgyűlésére, hogy egyrészt bizonyosságot tegyen a Magyar Párt törhetetlen egysége mellett, másrészt felsorolhassa azt a tengernyi sok sérelmet, amit az elmúlt és mostohán keletkezett bánsági magyarságot érte. A párt Temes-Torontálmegyei Tagozata e célból egy tárgyalagos memorandumot készített és ezt kívánta a nagygyűlés elé terjeszteni. A brassói nagygyűlés ideiglenes elhalasztása rövid időre elődázta e memorandum tárgyalását, de nekünk módunkban van ezt a panaszos iratot teljes szövegében ismertetni, hogy mikor az illetékes fórum elé kerülhet, már jól ismerje mindenki.

A bánsági magyar nép felzokogó panasza a következő:

A halálraítélt magyar kultúra

A Bánság magyarsága a román impérium átvétele óta a nemzeti kisebbségek közül úgy a kultúra, társadalom és gazdasági élet, mint a kereskedelem és az ipar terén a legtöbbet szenvedett.

Szenvedtek különösen magyar iskoláink. A sérelmes rendeletek kárthatatlan szigorral való végrehajtásával,

halálos csapást mértek Temesvár és a Bánság magyar kulturájára.

Megdöbbenve állapíthatjuk meg, hogy Temesvárott és a Bánságban a magyar iskolákat a teljes megszűnés veszélye fenyegeti. — A Magyar Párt bánsági tagozata ez okból úgy a párt központja útján, valamint közvetlenül a kormány illetékes tisztségű előtti, ismételt felemelte tiltakozó szavát, sőt a király öfelsége temesvári látogatása alkalmával is memorandummal fordult a miniszterelnökhöz, azonban orvoslást, választ mainapig niába vartunk.

Temesvár város polgársága, még a múlt század hatvanas éveiben, a város gyermekei részére óvodákat építtetett és ezen óvodákat megfelelő számú óvónőkkel látta el. A tizenegy óvónő a román tanfolyamok sikeres elvégzése után a mult iskolaév végéig, az előjárók teljes megelégedésére működött. A nyár folyamán azonban a tanfelügyelőség informálására beszüntették a magyar óvodákat

és az óvónőket a törvény ellenére a regátba helyezték át. Az óvodák azóta nem működnek, dacára annak, hogy Temesvár főpolgármesterének közbenjárására 634 gyermek iratkozott be az 1923—24. évi tanévre. A beiratkozott gyermekek a mai napig sem járhatnak óvodába, ami szinte kimerítően egy elvileg államban. A mostohán gondolkodás folytán magyar nyelvű iskolák maradtak az óvodák és az iskolák között. A magyar nyelvű oktatás nélkül 634 gyermek, akik fejletlen koruknál fogva tudvaleg csak a magyar nyelvükön sajátíthatják meg az

oktatás alapfogalmait. Az óvoda helyiségek egy részét, kizárólag román anyanyelvű gyermekek részére, tanonc-otthonokká alakították át, a többi tantárem pedig ma üresen áll, jóllehet a magyar anyanyelvű gyermekek oktatásának és nevelésének célját zavartalanul szolgálhatná.

Még súlyosabban érintette az iskolarendelet Temesvár következő magyar iskoláit: a temesvári magyar piarista főgimnáziumot és a M. Asszonyunkról elnevezett iskolánál. Ezek vezetése alatt álló zárda-iskolákat. A folyó iskolaév első osztályaiban ezen iskolákban immár tilos a magyar tanítás, a többi osztályokban pedig a főbb tantárgyak csak románul taníthatók. (Zombori fényes sikerei. A szerk.) Más felekezettűek pedig nem látogathatják ezen tanintézeteket.

A Piarista főgimnázium a Bánság egyetlen magyar középiskolája, ahol Temesvár és a Bánság mintegy 100000 lélekszámból álló magyarsága gyermekeit eddig is koláztathatta. Az iskolarendelet téves magyarázata, illetve tendenciózus alkalmazása folytán már

nem maradt a Bánság magyarságának középiskolája.

A rendelet ugyanis így intézkedik, hogy csak azon szerzetes rendek által vezetett iskolákban történik a tanítás a kisebbségi tanulók nyelvén, amelyek 1918 év előtt a püspököktől függtek. Már pedig a piarista főgimnázium a mindenkori csanád megyei püspök ellenőrzése alatt állott és áll ma is, mit igazol azon tény is, hogy a vizsgákra a püspök mindenkor ellenőrző biztosoakat küldött. A püspök hivatalos ellenőrzése a Notre Dame iskolánál vezetés alatt álló zárdaiskolákra is vonatkozik, miért is ezen intézetek tisztán felekezeti iskoláknak tekintendők.

Irtóhadjárát az anyanyelv ellen

De nemcsak a két kimondott temesvári magyar iskolát szünteti meg az új iskolarendelet, hanem a többi iskolánál is, ahol eddig úgynevezett magyar tagozatok voltak, a folyó tanévben már

nem nyíltak meg a magyar osztályok.

Igy a temesvári reál-gimnázium V. és VI. osztályaiban megszűnt a magyar tagozat. Ugyanígy a felső kereskedelmi iskolánál is beszüntették a magyar tagozatot ahol pedig tavaly minden osztályban 20—30 magyar tanuló volt és a folyó tanévre is az I. osztályba tekintélyes számú növendék jelentkezett volna, ha a magyar tagozatot megnyitják.

A temesvári és bánsági elemi iskolákat és azok tanítóit is hasonló sors érte.

A temesvári magyar elemi iskolákban már nem a paritás elvén folyik a tanítás.

Sőt a külvárosok magyar részében már csak román tanítók nyertek alkalmazást és tanítják kizárólag románul a magyar

anyanyelvű gyermekeket. Temes és Torontál vármegye több száz magyar alku falusi gyermeknek nincsen már iskolája. Statisztikai adatok szólnak róla, hogy a vegyesajku községekben, — így különösen a csáki, rékási, dettali és buzási járásokban

a magyar gyermekeket már nem tanítják anyanyelvükön.

A legtöbb községben sem iskolája, de tanítója sincsen már a magyar gyermekeknek.

Mindezen okokból szükségesnek tartjuk, hogy a pártvezetőség figyelmét elsősorban a fenti, a magyar kisebbség iskoláinak teljes megszüntetésére irányuló és a konszolidációt megakasztó politikára felhívjuk.

Taktikázás a német nyelvvel

Temesvár és a Bánság magyarságára a vármegye prefektusa f. é. május havában 2647—1924 sz. a. kiadott rendeletével újabb csapást mért. A prefektus ugyan is elrendelte, hogy az állam hivatalos nyelve mellett Temesvárott a hivatalos beadványok, valamint hirdetések, falragaszok, felhívások, stb. publikálása alkalmával elsősorban csak a német nyelvet szabad használni.

A magyar nyelv használatát a prefektus ur csak harmadsorban engedélyezi,

azzal az indokolással, hogy Temesvárott a német nyelv mint kisebbség van többségben.

Ezen rendelet ellenkezikanépkisebbségek azon jogával, mely szerint az állam nyelve mellett mindenki azt a nyelvet használhatja, amelyet tud és szükségesnek tart polgártársaival való érintkezésre. A rendelet e mellett súlyosan sérti azon legelemibb alkotmányos szabadságjogot is, hogy üzleti, magán és kulturális megnyilatkozásaiban mindenki anyanyelvét szabadon használhatja.

Beszélő számok

Bár az egymást sűrűn felváltó kormányok immár öt év óta kivétel nélkül

a magyar nemzetiség gazdasági és kulturális letörésére törekedtek

és ennek elszomorító eredményét legjobban a magyar repatriálók statisztikája világítja meg, mégis mai napig Temesvár lakosságának relatív többsége magyar. Ezen tényt kénytelen városlunk Hivatalos Közlönye is beismerni, amide nemrég nyomtatásban leszögezte, hogy az 1923—24 iskolaévben Temesvár elemi iskoláiban, az óvodákban, a középiskolákban — a műegyetemet, román kat. személynémet, zeneiskolát és tanoncskolát kivéve — a többi speciális iskolákba összesen 11737 tanuló iratkozott be. Ezek közül 4669 a magyar, 8626 a német, 2235 a román, 909 a zsidó, 245 a szerb és 53 más nemzetiséghez tartozik, habár a zsidóknak, mint nemzetiségnek a külön kimutatása egy köztudományszerinti erőszakos álláspont, mert a zsidó vallásnak különleges jogai vannak magán magyar nemzetiségűeknek. Ugyan az adatok, mint az 1920 és 1922 évi népszámlálás adatai alapján is látszik, hogy

Temesvárott a magyar anyanyelvűek vannak többségben,

miért is nyilvánvaló, hogy a prefektus fenti rendelete szintén a magyar nemzetiségűek jogos érdekeinek aláaknázását célozza.

De ezen rendelet az alkotmányos állami élet természeténél fogva és az állampolgári szabadság elve alapján is, csak a hivatalos közleményekre vonatkoztatható, melyeket a hatóságok falragaszok útján közölnek a lakossággal. Természetes ez is, hogy ez nem történhetik másképpen, mint elsősorban az állam nyelvén, azután pedig a kisebbségi nyelveken, még pedig olyan rendben, amilyen számarányban az illető helyen laknak. De már a magánintézmények és kisebbségi kulturális egyesületek, irodalmi társaságok, színházak közleményeire ezen rendelet a dolog természeténél fogva nem vonatkoztatható, mert hiszen ezeknek felhívásai az illető kisebbséghez tartozóknak szólnak. Annál érthetőbb és jogtalanabb tehát a rendelet általánosító rendelkezése.

Ezen nyelvrendeletet még szigorúbban hajtotta végre Resicza város rendőrkapitánya, aki a város területén csak a román és németnyelvű hirdetések publikálását engedélyezte. A magyar nyelvű hirdetések egyetemes száműzése a város területéről.

A telepesek katasztrófája

Az agrártörvény szigorú végrehajtásával

nagy sérelem érte a bánsági magyar telepesek községeket is,

melyeknek lakossága nagy áldozatok árán és intenzív munkával megszerzett földterületei kétharmadát veszítette el. Ezen telepesek községek közül legsúlyosabb sérelem Ötvös, Keresztes és Józsefszállás községeket érte. Mind a három község ügye most került az agrárbizottsághoz. A központ támogatását, közbenjárását ez irányban is kérjük.

A Magyar Párt Temes-Torontálmegyei Tagozatának vezetősége kéri az elmondottak után Központunk Vezetőségét, hogy a Bánság mindezen sérelmeinek orvoslása érdekében a leghatékosabban intézkedni szíveskedjék. Hiszen mindezen sérelmek annál méltatlanabban érik a Bánság magyarságát, mert ez is az orlényi fajtestvéreinkkel, a magyar nemzetiségűekkel egyetemben csakis a békeszerződéssel biztosított, de egyben elvitázhatatlan általános emberi jogaiért, kulturájáért küzd, mely küzdelmét annál szívósabban fogja folytatni, minél sürűbben és figyelemmel új hazánkkal szembeni őszinte lojalitásunkra teljesen méltatlanul érnek majd bennünket a súlyos, felháborító és jogfosztó rendelkezések!

Temesvár, 1924. május 16-án tartott intézőbizottsági ülés határozatából: Fülöp Béla s. k. szenátor, a Magyar Párt Temes-Torontál megyei tagozatának elnöke, Veterány Viktor s. k. ügyvezető elnök, Oszti Andor s. k. főtitkár.

Nemzeti ünnep Kerelószentpálon

Tüntetés a magyarok és zsidók ellen

A Brassói Lapok munkatársától.

SEGESVÁR, május 29. Kerelószentpál békés lakosságát egy minden helyesen gondolkozó és törvénytisztelő ember által rendezett és elítélendő esemény tartja izgalomban. A dolgot súlyosítja az a körülmény, hogy az eset a nemzeti egyesülés ünnepén történt és agrárszív főse egy görög katolikus lelkész, és egy állami tanító volt. A megfélemlítésre alaposan rászolgáló eset a következő:

Május 23-án Kerelószentpál község is ünnepi színt öltött. A román lakosság a zöld erdő lombjai alá sietett, hol majális keretében ünnepelte a nap jelentőségét. Majális végeztével, esti alkonykor a felbőszült hangulatu mulatózókat zászlók alatt és csengő zenezők mellett a községbe vezette Oancea György gör. kat. lelkész és Fekete Augustin állami iskolai tanító. A menet kiabálva és a »barbár« magyarokat meg a zsidókat gyalázva vonult a faluba. A pap és tanító által vezetett tömeg először a Haller György gróf kastélya elé vonult, s miután ott a csúf szavak ordítással eléggé kitombolta magát, a Bors László román kat. plebános lakása elé sorakozott. Oancea gör. kat. lelkész kiadta a jelszót: Le a magyar pappal! És a szesztil és a vezérelt izgatásaitól felbujtott emberek után naordították főkolompósnak a lázító és veszélyes jelszót. Hogy a meggondolatlan és komolytalan demonstráció nem fajult el és verekedésre nem került a sor ott, ahol a falu 82 százaléka magyar s ennek dacára ily súlyosan lett provokálva, az csak a magyar lakosság és vezetők komolyságának és higgadságának köszönhető.

A dolog azonban nem maradhat annyiban. Az illetékes hatóság feltétlenül felelősségre kell, hogy vonja a tüntetőket, mert amit Oancea tisztelő ur és méltó társa, a tanító tettek, az nemcsak a közérkölciség és kultúra, nem csak a tisztesség és megértés, hanem a büntetőtörvénykönyv szempontjából is bírálatt alá veendő. Meglátjuk, hogy a pártatlan és tárgyilagos hatóság mit tesz ebben a csunya ügyben.

Építés helyett házakat kell lebontani Csikszeredán

A Brassói Lapok tudósítójától.

CSIKSZEREDA, május 30. Csikszereda város tanácsa a mai lakásviszonyok közt hibetetlenül hangzó, drákói szigorúsággal rendeletet adott ki. A város középpontjában több fából készült lakóház van, teljesen jó állapotban, lakható állapotban, a városban a tulajdonosait nem féltetve, hogy a lakóházakat zártan tartandó befűt bontassák le. Sőt az is benne van ebben a kegyetlen és tarthatatlan rendeletben, hogy a mennyiben az illető tulajdonos a felépítéssel nem tette eleget, a város tanácsa fel van hatalmazva, hogy a tulajdonos terhére ő bontassa le a házat.

Ez a rendelkezés, melyet a hatóság közegészségügyi és középítési szabályok ra hivatkozva tett, érthető riadalmat keltett a faházak tulajdonosai és lakói körében. De érthetetlen és bántó egészen tárgyilagos szempontból is, mert ma, mikor inkább kétszer annyi házat kellene minden városban építeni, meg kellene minden városban a közérdek legnagyobbra és serelemre.

A föltételek hatóságának meg kell semmisítenie a lelketlen rendelkezést.

A ruhrvidéki bányászok megkezdik a munkát

BERLIN, május 30. A ruhrvidéki munkaadók és bányászok között a meg egyezés létrejött, amennyiben a bányagazgatóságok a bérüket öt perccel fel emelik. A meg egyezést a borkumi munkás szövetség konferenciája elfogadta, s így a bányászok a munkát rövidesen megkezdik.

Bratianu engedélyezi az averescánusok hódoló felvonulását

A miniszterelnök feltételekhez köti az engedélyt

A Brassói Lapok Bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, május 30. Politikai körökben most az érdeklődés előtérben az Averescu-pártnak június harmadikára tervezett hódoló felvonulása áll. Eddig ugyanis úgy áll a dolog, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök nem engedélyezi a tervezett manifesztációt, mára azonban — úgy látszik — megváltozott Bratianunak ez az álláspontja.

Amint ugyanis politikai körökben beszélnek, Bratianu hajlandó a június 3-iki felvonulást engedélyezni, de azzal a feltétellel, hogy azt nem a királyi

palota előtt, hanem a Carol-parkban fogják megtartani.

Ezt a fordulatot kövölték is a tábornokkal, aki még nem határozott, elfogadják-e a miniszterelnök által ajánlott megoldást, s úgy tudják, hogy Averescu és a miniszterelnök között tanácskozások fognak megindulni.

Averescu tábornoknak tegnapra előjegyzett királyi kihallgatása nem történt meg, s az valószínűleg a jövőhéten lesz.

A király meghallgatja a magyar nép panaszait

A liberális kormány nem szándékszik elhagyni helyét

A Brassói Lapok tudósítójától.

MAROSVÁSARHELY, május 30. A Bratianu-kormány lemondásáról szárnyrakelt hírekkel kapcsolatban marosvásárhelyi szerkesztőségünknek alkalma volt tegnap a liberális párt egyik vezető egyéniségevel beszélgetést folytatni. Ez a politikus kijelentette, hogy a liberális kormány még nem látja elérkezettnek az időt a visszavonulásra. A kormány addig, amíg programját meg nem valósította, egyáltalán nem szándékozik helyét elhagyni. A program pedig még nincs megvalósítva, sőt abba egy jelentős újabb pont kapcsolódott bele.

Öfelsége a kisebbségi sérelmek ügyében teljesen közvetlenül kíván tájékozódást szerezni és ezért megfogja látogatni a székel vármegyét.

Az uralkodónak az az elhatározása, hogy nem a mindenképpen felkínálkozó politikusokat hallgatja meg, hanem magát a népet, mert ettől akarja hallani azokat a panaszokat, sérelmeket és kívánságokat, melyektől visszhangzik ma az ország. Ez a királyi körút döntő lesz a magyar kisebbségi jogok elintézésére nézve. És a liberális kormány az uralkodó mellett kíván állani ebben a jelentős misszióban, s addig nem hagyja el a helyét, míg ez a kérdés is dűlőre nem jut.

Eddig szót a Brassói Lapok marosvásárhelyi szerkesztőségének jelentése.

Ha helyesen van informálva az uralkodó elhatározása felől a liberális politikus, őszinte hálával és hódolattal fogadjuk a felsége nagyjelentőségű elhatározását. Románia magyar népe boldog lesz, ha királyja előtt tárhatja fel szívét, mert meg van győződve afelől, hogy a jólelkű és igazságos uralkodó igazságot fog szolgáltatni.

Szerény véleményünk szerint azonban a királyi kegy és jóakarát megnyitkozásához nem méltó keret a liberális tulzó politikusok asszisztálása. Ezek a politikusok számtalan tanujelét adták annak, hogy a kisebbségi politika helyes megoldására kellő érzékkel és jóakarattal nem rendelkeznek. Ha ők fog megvalósítására az előkészítő és renják a felséges uralkodó jószándékainak dezől munkát végezni, tartunk tőle, hogy a néphangulat és népakarat megnyilvánítására nem hivatott rétegeket fogunk megszólaltatni s akkor nem fog ceira vezethető királyunk nemes elökése. Ép azért mi sokkal helyesebbnek és jobbnak tartanók, ha a liberális politikai irányítás teljesen kikapcsolódik a királyi elhatározás végrehajtásából, mert meg vagyunk győződve arról, hogy az igazságot kereső király hamarabb és biztosabban megtalálna azt, ha nemes és áldásos munkájában minden liberális befolyástól és irányítástól teljesen mentes lehetne.

Reinitznek egy újabb áldozatát találták meg a kassai erdőben

Bonyodalom egy meggyilkolt halott levágott uja és jeggyűrűje körül

A Brassói Lapok tudósítójától.

SZATMAR, május 29. Amikor lassan-lassan sikerül már a Reinitz bűnügy összevissza kuszált és bonyolódott szálat egyenként felgombolyítani, a kassai rendőrség szinte a nyomozás utolsó fázisában egy újabb szerencsétlen áldozatra bukkant a kassai Bankó erdőben.

Annak idején mi is megírtuk, hogy alig egy-két héttel azelőtt, Pongrácz rendőrfőtanácsosnak sikerült Reinitz bűntársait kinyomozni és letartóztatni, akik részben tagadó, de részben töredelmesen beismerő vallomásvukkal fellebbentették Reinitz borzalmasan sötét multjáról a rettenetes titkokat takaró leplet.

Az orgyilkos bűntársak, névszerint: Kollár Ferenc rovtolmált részeges nap számos, — Matej István napszámos, — Bodnár Gyula feleséggyilkossággért hét évet áll napszámos és Demjanovich Ferenc gépgyári fűtő. A kassai rendőrséget kivitték a sorozatos gyilkosságok színhelyére, ahol a Bankó-erdő néma és beszélni nem tudó fái alatt megmutatták a résztint már megtalált,

részint pedig egy újabb áldozat sírhelyét.

A kassai rendőrség eleinte azt hitte, hogy az újabb áldozat a máramaros-szigeti Leichter Salamon holteste, illetve földi maradványa.

Ez a feltevés azonban nem bizonyult helyesnek. Megállapítást nyert ugyanis, hogy nem Leichter

Salamonról, hanem egy új, eddig még ismeretlen áldozatról van szó.

A további sikeres nyomozás érdekében Pongrácz rendőrfőtanácsos most lejött Szatmára, hogy a magával hozott bűnlelek és eredeti helyszíni fényképfelvételek alapján, itt Szatmáron kihallgassa a Reinitz áldozatok hozzátartozóit, illetve kétséget kizárólag bizonyosságot szerezzen arról, hogy Leichter Salamon vagy egy más áldozat-e a talált hulla és ha más, kicsoda lehet az?

Egy meggyilkolt halott ember levágott uja és ennek a levágott ujjnak a jeggyűrűje az, ami ott most itt van.

Matej István, a Reinitz egyik bűntársa ugyanis azt vallotta, hogy a meggyilkolt áldozat ujjáról leakarta húzni a jeggyűrűjét, de mert a gyűrűt a megmeredt ujjról nem tudta lerázni, — úgy segített magán, hogy a gyűrűs ujját levágta.

A meggyilkolt Leichter Salamon özvegye viszont azt vallja, hogy a megboldogult ura nem vitt magával jeggyűrűt, mert azt otthon hagyta.

Ezt a jeggyűrű bonyodalmat szeretné most Pongrácz rendőrfőtanácsos tisztázni. És még egyet szeretne: legálabb tíz napra magával vinni Reinitzt Kassára, ahol a rendíthetetlenül és konokul tagadó bűntört már négy bűntársa várja egy kis szemtől-szembenezésre.

A bűntársak már fényképről ráismerték Reinitzre. De ráismert a letartóztatott Bodnár 15 éves leánya és 17 éves fia is és ráismertek a Bodnár udvarán lakó többi lakók is, akik többször látták Reinitzt ott megfordulni.

Valószínű, hogy Reinitz Jakab román hatóságok kikötőszék. Ez kölcsönt Reinitz drágán fogja megzenni. Ha itt Romániában el is törül a halálbüntetést, odaát Kassán a vár reá.

Négy tantárgyból kell vizsgázni minden tanárnak és tanítónak

A közoktatásügyi miniszter újabb megnyomortó rendelete

A Brassói Lapok tudósítójától.

KOLOZSVAR, május 30. A felekezeti iskolák tanárai és tanítói egy régi miniszteri rendelet értelmében már ré óta készülnek a nyáron tartandó román nyelvű vizsgákra. A rendelet tüzetesen körülírta a vizsga anyagát s a tanárok ezekhez az utasításokhoz tartották magukat. Most azután Anghelescu közoktatásügyi miniszter újabb rendeletet adott ki, mely szerint minden felekezeti tanítónak, tanárnak és institutornak kötelessége a román földrajzból, román történelemből és alkotmánytanból román nyelven levizsgázni. Szóval most már

négy tantárgyból kell azoknak a tanároknak is levizsgázniuk, akiket az előző rendelet csak a román nyelvtanra kötelezett.

Ez az újabb intézkedés nagy riadalmat okozott a tanestületekben. A tanároknak egy küldöttség járt Anghelescunál, s kérte a kitűzött vizsgaidő elhalasztását, mert az újabb három tantárgy megtanulásához nagyon rövid a meg szabott határidő. Anghelescu a küldöttséget kérésével elutasította s azaz vizsgálatra meg őket, hogy a megkövetelt tanítók és tanárok egy év múlva újabb vizsgára jelentkezhetnek.

A közoktatásügyi miniszter a magyarországi kerületi főigazgató útján az egyházaknak rendeletet adott ki, amelynek főbb pontjai a következők: intézkedéseket tartalmaznak:

Mivel a magán-, a kisebbségi és felekezeti oktatásban a csatolt területeken sok tanító, tanár és institutor működik, akik a román nyelvet sem ismerik, sem írásban nem ismerik, s mivel az iskolaszabályok értelmében a román nyelv tanulása a felekezeti iskolák minden fokozatában kötelező, továbbá figyelemmel arra, hogy a kötelezettség illuzióriussá válik akkor, ha a tanestület tagjai nem tudnak románul, a vizsgák a következő program szerint fognak megjelenni:

1. A tanítóknak és institutoroknak Románia földrajzából, történelméből és alkotmánytanából a királyság elemi iskoláinak tanterve szerint az elemi iskola IV. osztályának tankönyve alapján kell levizsgázniuk.

Ezenkívül az írásbeli vizsga áll egy román nyelvű kompozícióból, amelyben tollba mondanak, és öt percig tartó társalgásból, amelynek tárgyát az elemi iskolák IV. osztályú olvasókönyveinek valamelyik olvasmányából veszik. A tanárok a román történelem, földrajz és alkotmánytanból fognak vizsgázni a középiskolák IV. osztályú tankönyvei és tanterve szerint. A román irodalom történetét a középiskolák VII. osztályú tankönyve alapján kívánják. Ezenkívül román nyelvű szabad kompozíció és öt percig tartó társalgás fejezi be a vizsgát.

A vizsgázni köteles tanítók kimutatását az illetékes iskolaigazgatók közzé teszik július 15-ig a tanfelügyelőséghez beértesítve, a tanfelügyelőségnek viszont augusztus 1-ig a kimutatásokat a tankerületi főigazgatóhoz kell beértesíteni. A tanárok kimutatásait közzétesztendő fel. Az igazgatók szemeltesen felelősek, hogy a kimutatásokat beértesítsék minden vizsgaköteles tanárnál. A vizsgák augusztus 15-től 31-ig fognak lefolyni. A tanítók és institutorok vizsgái az illetékes tankerületi székhelyein, a tanárok vizsgája pedig az erdélyieké Kolozsváron, a bukolinaké Cernovitzban, a besszaráblaké Kisenyevben történik.

Tudós

haz, Mellételeg, Sápör

Előző tényleges bevált Vörtes
Május 30. Mészáros-szörp
Tulcsk turára rendesen szük-
seges 1. útv. ár 300 Lei
mentve. Vörtes L. Sas
gyógyászata Eugos, 201 sz.

Megszűnt a pánik Bukarestben

**Ujabb részletek a robbanásról — A parlament tárgyalja a katasztrófát — Nyolc le-
tartóztatás — Milliárdokra rug a kár**

A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.

BUKAREST, május 30. A Brassói Lapok tegnap reggel megjelent számában már beszámolt arról a borzalmas pusztításról, amelyet a bukaresti lőszerraktárban történt robbanás okozott a fővárosban. Bukarest szerdán délután és éjszaka a hajnali órákig a rettegés legremesebb éráit élte, s a főváros egész lakosságát pánik félelem fogta el, s a tűz és robbanások egymásutánjának bizonytalanságában sem a hatóságok, sem a lakosság nem tudott támaszpontot találni, hiszen senkisért tudhatta, hogy mit hoz a következő óra. A pusztulás megtörtént, a főváros uccáinak külső képe: a betörtött hatalmas kirakatüvegek és a füsttenger, amely Cotroceni felett még most is gomolyog, tanúsítja azt, hogy szerdán Bukarestet elemi erővel látogatta meg a borzalom.

Bukarest lakossága már külsőleg meggyugodott, de a bensőiben még mindig ott van megválaszolatlanul a kérdés: miért kellett mindennek megtörténnie? A főváros lakossága nem tud belenyugodni abba, hogy az, ami történt, végtetszerűleg elkerülhetetlen volt. S önkéntelenül tolatkzik előtérbe a kérdés, miként történhetett meg és kinél az intézkedésre, hogy a főváros szívében, ahol emberek ezrei és ezrei laknak, így hatalmas mennyiségű lőszert raktározzanak el, amelyet egy mozdonyból kipattant szikra esetleg lángokba boríthat?

— Nem rekrimínálunk — írja a Dimiceala — mert ez az esemény sokkal fájdalmasabb, s a katasztrófa sokkal nagyobb, hogy sem most ezzel foglalkozzunk. De nem hallgathatjuk el azt a kérdést, ki a felelős az, amely ember életbiztonságának veszélyeztetéséért és anynyi érték pusztulásáért?

A szerdai pusztulás háromszoros kár. Elsősorban nagymennyiségű érték pusztult el, másodsorban elpusztult a katonai felszerelésnek jelentékeny része, s harmadsorban kár azért, mert a mai helyzetben ezt az elpusztult felszerelést hamarosan pótolni aligha lehet. A kár nagyságát eddig nem állapították meg: hozzávetőleges számítások szerint közeljár a tízmillió lejhez, s ez a szám még ha nem is végleges, ijesztő kópot nyújt a pusztulás nagyságáról. Ezt pótolni kell, tízmillió pedig igen nagy összeg, amelyet az állam tényleg lenéz az adósságok terhére. S ezen az alapon Jorga és oka van minden adófizetőnek a kérdéshez: ki a felelős?

Mi történt szerdán éjszaka?

Szerdán este kilenc órákor híre terjedt, hogy a tűz, amely már dél óta elemi és katasztrófális erővel tombolt, áttért az ekrazit és dinamitraktár épületeire is. A pánik tetőfokra hágott, s mindenki az eddiginél is hatalmasabb robbanás bekövetkezését várta, s a félelem és rettegés annál inkább növekedt, amint az est lezárta a fővárosra, s az égi csapódó lángok erőre festették az egész keleti égboltot. A bizonytalanság amelyet növelt az, hogy a hatóságok nem gondoskodtak a közönség megnyugtatójáról, arra birta a főváros lakosságának felősebb részét, hogy csomagoljon, s minden magával vihető vigyen, hogy a nagy katasztrófa bekövetkezése esetén legalább pusztán életmentse. A lakosság egy része a távolabb fekvő Soseana és a Károly parkba menekült, vagy az ucca közepén helyezkedett el, hogy a várt hatalmas robbanás bekövetkezésekor, amely szerintük egész biztosan rombadönti Bukarest házainak nagyrésztét, ne tartózkodjanak épületben. A Grivita, a Plevna és Basarab kerületek házái teljesen üresek voltak.

A várt nagy robbanás azonban elmaradt, a közönség nagyrészt meg sem nyugodott még, bár a lakosság figyelemesebb része már felmászott a háztetőkre, hogy onnan szemlélje a borzalmas, egyébként azonban gyönyörű tüzijátékot. Az utolsó robbanás éjszaka három órákor hangzott el, több detonáció nem következett, a lakosság még

is a kora reggeli órákig az uccákon tartózkodott.

Csütörtökön

Csütörtökön reggel már csendesség és nyugalom szállt a városra. A zaklatott lakosság, amely majdnem az egész éjszakát házon kívül töltötte, későn kelt, s a főváros forgalma a szokottnál sokkal később indult meg. Reggel nyolc órákor még üresek az uccák, csak egy-két nyugodtabb koránkelő sietett a munkába, amely ma csak nehezen indult.

A délelőtti folyamán újabb hírek jártak be a városra. A Pirotechnikum környékének házáit eddig ismeretlen egyének járták be, figyelmeztetve azokat, hogy a Pirotechnikumban a közeli órákban nagymennyiségű ekrazit fog felrobbanni, s arra bírták őket, hogy hagyják el azonnal lakásaikat és meneküljenek biztonságosabb vidékre.

A figyelmeztetésnek a megremített közönségben nagy hatása volt; különösen a Grivita-negyed lakossága volt az, amely sietve hagyta ott lakásait, s a leg több fizet lezárta redőnyeit.

A közönség reménye még a késő délutáni órákig tartott, s csak ekkor nagy későn jelentek meg a fegyveresek az uccákon, amelyeken Nicolaeu rendőrfelügyelősége megnyugtatta mindenkit, hogy újabb veszélytől ne féljen, mert több robbanásra kilátás nincs. Egyben szigorú rendeletet adott ki közönségnek, utasítva őket, hogy a rémhírtérjesztőket nyomozzák ki, s a legszigorúbban járjanak el ellenük. A rendőrség fellelése ugyanis az, hogy ezek a rémhírtérjesztők így akarják az emberek lakásaiból kicsalogatni, hogy aztán azokban kedvükre fosztogathassanak.

Összesen tizenegy épület égett el

Csütörtök estére hivatalosan összeállították az elpusztult katonai épületek listáját. Eszerint a tűz martaleka lett: a második hadtest takarmány raktára, egy tüzérségi lövedék-raktár, két kézi-gránát raktár, a lövedékvizsgáló műhely, a második hadtest egész ágyulvédék-raktára, (amelyben a hivatalos feljegyzések szerint tízmillió lövedék volt), továbbá a gépfegyverekhez használt puskapor raktára, egy posztóraktár egy élelmiszerraktár, a különleges katonai alakulatok raktára és a kilencedik lovasezred-kaszárnyája.

Érdekes körülmény, hogy az elégett anyagnak jórésze mindössze néhány nappal ezelőtt került a raktárakba, s százötven vagon katonai ruházati cikket szerdán, tehát a tűz kitörése napjának délelőtti raktározottak el, nagymennyiségű bőrérrel együtt. A Pirotechnikum udvarán pedig három vagonatszállítmány lőszert, amely néhány nappal ezelőtt érkezett a Skoda-művek től és körülbelül huszonöt vagon puská, amely szintén Csehszlovákiából érkezett. Mind elpusztult.

Az áldozatok

Csütörtökön délig kilenc sebesültet szállítottak be a különféle kórházakba, köztük négy katonát és öt polgári egyént, akik közül egynek a személynagyságát még megállapítani nem lehetett. A sebesült katonák: Bactiu Flores őrmester, Rechei Georgehe, Eremie Jon és Stanciu Dumitru katonák; a polgárok: Popescu Krisztina, Constantin Matei, Misu Grigoriu és Grün Mitu. A halottakról és azok számáról egyetlen jelentés sem számolt be.

Ezzel szemben számos eltűnést jelentettek be: a katonai alakulatoktól huszonnégy katona hiányzik, s ugyan csak eltűnt huszonhárom fegyver is, akik a tűz kitörése idején a raktárakban dolgoztak.

Ujságírók a tűz színhelyén

Csütörtökön délután egy órákor Tardescu belügyi államtitkár magához kértte a sajtó képviselőit, akikkel együtt autókban ment a tűz színhelyére.

helyszínén az újságírók a következő tényállást állapították meg:

A tűz a parlament előtt

A tűz a Pirotechnikumban tört ki még ennek az épületnek jobbszánya sérületlen maradt, addig a balszánya elpusztult. A tűz a legszesélyesebb módon harapózott: egyes épületeket teljesen elkerült, sokkal távolabb fekvő épületeket gyújtva lángra, majd megint visszazugrott az eddig megkímélt épületekre. A tűz terjedését főként a szakadatlanul zuhogó és robbanó töltények segítették elő. Megállapítható, hogy a tűz nagy arányait az idézte elő, hogy a katonai parancsnokság egyetlen telepen koncentrált minden raktárt: a lőszereket, a municiót, a posztóraktárt, a felszereléseket, takarmányt és a vadászati felszerelést is. A másik hiba, amit a hadügyminisztérium követett el, hogy mindezeket a raktárakat a főváros központjában helyezte el.

A tűz ügye a parlament tegnapi ülésén is szóba került. Jorga Miklós mondta felelősségre a kormányt s a következőket mondotta:

— Kértem a kormányt: mi okozta a katasztrófát? Vajon nincs összefüggésben azzal a ténnyel, hogy néhány katonatiszt a legutóbbi időben öngyilkos lett? Vagy talán nem külföldi ágensok idézték elő a katasztrófát? A kormánytól kérem ezt, mert a kormánynak hatalmában áll kinyomozni és megbüntetni azokat a külföldi kényeket, amelyek az országban nyüzsgönek. Kértem a kormányt, megígéri-e, hogy a legnagyobb áldozatok árán is minél hamarabb megremélt helyükre juttatja maradványokat, akik ezt a katasztrófát okozták?

Majd még Garboviceanu, majd Costinescu képviselő szólalt fel ugyanabban a kérdésben az interpellációkra Mardarescu hadügyminiszter válaszolt:

— Fájdalom, megfelel a valóság, hogy az állam lőszerraktárában tegnap tűz pusztított. Annak okát eddig nem ismerem. E pillanatban azonban már folyik a nyomozás. Három feltétele van: vétség, hanyagság, vagy pedig bűnös kéz idézte elő a katasztrófát. Különböző ilyen szerencsétlenség nem először és nemcsak nálunk történt. Párisban felrobbant egy puskaporraktár, a robbanásnak hatszáz áldozata volt. Nemrég Lengyelországban is hasonló eset történt.

— Valószínű a fellelés, hogy a tűz véletlenül okozta. De lehetéges az is, hogy bűnös kéz műve. A vizsgálat folyik. S ha hanyagság derül ki, egy a legszigorúbban fogjuk büntetni a bűnösöket.

Vaida: Majd találunk bűnbakot.

Mardarescu: Mi megesszük kötelességünket.

Vaida: Nem lehet Bukarest melletti munició raktárnak lennie.

Mardarescu: Ha mindenki úgy végeznék kötelességét, mint mi, más formája lenne az országnak.

Vaida: Ön a bűnös! Ha Bratianu vitatja nem ad pénzt új építkezésre, úgy le kellett volna mondania.

Mardarescu: Erre is válaszolok. Aki azt hiszi, hogy ez a tűz tökéletesen az ország védelmi képességét, az nagyon csalódik. Van még elég munició. Van még annyi, hogy ha arcátlanul megfutamdnák országunk határát, egy arra méltóan válaszolhassunk. És ha nem volna munició, egy vilég katonánk kezében a szarony is elég lesz.

(Taps a kormányparton, ellenmondás az ellenzéken.) Ezt bebizonyították az egységért folytatott háborúban. És ha szuronya sem lesz a román katonának, úgy megelőzzük az öklével is. (Erélyes tiltakozás az ellenzéken.) Letagadhatatlan, hogy a raktár pusztulása jelentékeny veszteség, de a veszteség és a védelemre való képtelenség között akkor a különbség, mint az ég és a föld között. Nem közelíthetem itt, hogy mennyi munició áll rendelkezésünkre, de bármelyik képviselő urnak szívesen rendelkezésére bocsátom. Ismétlem, a tűz vagy hanyagság, vagy véletlen műve.

Maniu: Egészen biztosan hanyagság.

Jorga ninos megelőzőve

Jorga: Bármennyire szeretem és csodálom Mardarescu hadügyminiszter urat, úgy is mint a háboru volt hadvezérét, kijelentéssel nem érthetek egyet. Párisi és lengyelországi hasonló esetekkel példálódzik a hadügyminiszter ur. De éppen ez az, amely nyilvánvalóvá teszi, hogy ez az esemény egykori elhanyagolása műve, akik még ma sem tudnak belenyugodni abba, hogy ők ma legyőzöttek. Önöknek azonban kötelességük volna, hogy intézkedjenek. Ott követték el a bűnt, amikor annyi hadianyagot egy helyen felhalmoztak. Nincs elég üres klastrom, amely ennek a célnak megfelelne? Tudom és elismerem katonáink háborus vitézségét, de nem szabad elfeledni, hogy a ma háboruja a hadieszközök háboruja. És hadseregünket a vitézség szelleme tölti el, annál szomorúbb lenne, ha háboruját az eszközök hiánya miatt veszítené el. (Hosszas helyeslés és taps az ellenzéken.) Tudjuk egyúttal azt is, hogy lőszerraktáraink körül szabálytalanságok történtek, s így történt meg, hogy Jassyban akkor ütött ki a tűz, amikor az ellenőrző bizottság odaérkezett. Vagy pedig: miért hoztuk az idegenek ellenőrzéséről szóló törvényt? Miért tűnnek meg minden jött-mentet az országban? Csak egy razzlára van szükség a Calen Viktorin és a kének egész garmadáját lehetne lefogal. Az országot nem lehet ököllel és rongyos katonákkal megvédeni. (Hosszantartó taps.) Mi vérünket áldozzuk fel, hogy hadseregünk jól működje. De az internacionális esőcselét, amely most boldogan nevet a mulatóhelyeken a szerencsétlenség felett, példás módon meg kell büntetni.

Mardarescu: Mi megtettünk idejében minden lehetőt, hogy a robbanásokat megelőzzük. Ami pedig a szabálytalanságokat illeti, minden meg torló intézkedést megtettünk.

Jorga: Erről hivatalos jelentést sohasem láttunk.

Majd Vaida-Voevod a kormányt vádolja gondatlansággal, azután pedig Franassovici belügyi államtitkár válaszul Jorgának az idegenek ellenőrzéséről, kijelentve, hogy a belügyminisztérium illetékes ügyosztálya mindenkor kellő szigorral járt el az idegenekkel szemben. A befizásra szóló kérvények hetven százalékát visszatartjuk. A határokat azonban nem zárhatjuk le és nem tilthatjuk meg, hogy a kisebb-ségekhöz tartozó román állampolgárok ne jöjjenek a fővárosba. És a most folyó állampolgársági megállapítások meg fogják tisztítani az országot az ide nem való elemektől.

Végül még Bratianu Jonel miniszterelnök szólalt fel, s megjegyezte, hogy a kár megesszük a kormány hamarosan meg fogja állapítani. Majd biztostolta a hadügyminisztert, hogy úgy a kormány, mint a parlament támogatni fogja őt a hadsereg fejlesztése iránti törekvésében.

Folyik a vizsgálat

Ma alakult meg az a bizottság, amelynek feladata lesz, hogy a tűz ügyében a vizsgálatot lefolytassa. A bizottság tagjai Mozzos és Racovitanu ügyészek és Vladescu ezredes, akik a mai nap folyamán kihallgatták azokat az őröket, akik a tűz kitörésekor a szolgálatot teljesítették. Eddig nyolc letartóztatás történt, s bár a letartóztatottak ellen bizonyítékokat produkálni nem lehet, mégis alapos gyanúok forognak fenn, amelyek valószínűvé teszik, hogy a letartóztatottak a tűz kitörésében bűnösök. A letartóztatottak közül öt katona, három pedig polgári egyén.

Az éjszaka újabb robbanások voltak

A tűzet még ma reggelig sem lehetett eloltani, s az még hatalmas kiterjedésű területen pusztult. Még mindig hallható kisebb robbanások is, sőt a pénztekre virradó éjszaka három órákor a Cotroceni felől erős detonáció hangzott.

A főváros lakosságának lelkiállapotára jellemző, hogy most a nagy riadalom után, a legesekélyebb jel is, a melyet riadóra magyarázhat, reménytelül tölti el. Ma délelőtti a Mitropolian egyházi ünnep volt, s megkondult a templom nagyharangja. A külvárosok lakossága ezt riadó jelnek tekintette, az ületeket bezárták, a lakosság menekült. A nyugalom csak délután három órákor állt helyre.

HIREK

— (A sepsiszentgyörgyi ipar testület jubileuma.) Ötven hosszú esztendővel ezelőtt tömörültek Sepsiszentgyörgy derék szabó-, asztalos-, lakatos- és építőiparosai egységes szervezetbe, hogy érdekeiket védjék és az iparfejlesztés felett fontos ügyét szolgálják. Az önként vállalt feladat becsülettel teljesítése közben érkezett el az alakulás ötvenedik évfordulója, melyet a közbeesülésre érdemes ipartestület június hó 9-én megfelelő keretek között fog megünnepelni. A Jakócs István elnök kiváló vezetése alatt álló ipartestület emlékünnepeit műsoros táncesttel, társasvacsorával kapcsolja egybe, hogy a komoly és buzgó tanulókkal szolgáló jubileum kellemes és szórakoztató alkalommal se szenvedjen hiányt. Az ünnepségre lázasan folynak az előkészületek és így annak fő nyereségére biztos.

— (Új vasúti menetrend lép életbe június elsején.) A román államvasutak vonalain június elsejétől kezdve új menetrend lép életbe. A Brassót érintő változásokat a következőkben regisztráljuk: Bukarest—nagyváradi vonalon: a 31. sz. expressz érkezik Brassóba 2 óra 2 perckor, tovább indul Nagyvárad felé 2 óra 30 perckor. A 32. sz. expressz érkezik Nagyváradról 6 óra 31 perckor, tovább megy Bukarest felé 3 óra 46 perckor. Az 1. sz. Orient-expressz érkezik 4 óra 12 perckor, indul 4 óra 27 perckor. A 2. sz. Orient-expressz érkezik 2 óra 29 perckor, indul 2 óra 56 perckor. A 326. sz. személyvonat érkezik 5 óra 35 perckor, tovább megy 6 óra 9 perckor. A 327. sz. személyvonat érkezik 6 óra 7 perckor, tovább megy 6 óra 25 perckor. A 201. sz. (aradi) gyors érkezik 19 óra 21 perckor, indul 19 óra 36 perckor. A 202. sz. (aradi) gyors érkezik 10 óra 11 perckor, indul 10 óra 26 perckor. A 427. számú személyvonat érkezik 13 óra 57 perckor, indul 14 óra 35 perckor. A 428. sz. személyvonat érkezik 14 óra 29 perckor, indul 14 óra 56 perckor. A 401. sz. gyorsvonat érkezik 14 óra 55 perckor, indul 15 óra 13 perckor. A 402. sz. gyorsvonat érkezik 15 óra 49 perckor, indul 6 óra 06 perckor. A 325. sz. személyvonat érkezik 22 óra 3 perckor, indul 22 óra 30 perckor. A 328. sz. személyvonat érkezik 23 óra 23 perckor, indul 23 óra 51 perckor. A Nagyszeben—brassói vonalon: Brassóból indul Szebenbe 7 óra 10 perckor, Fogarasra 17 óra 15 perckor. Erkezik Szebenből 12 óra 20 perckor, Fogarasból 7 óra 40 perckor. EA Brassó—Zernesti vonalon: indul Brassóból 7 óra 41 perckor és 17 óra 30 perckor, érkezik Brassóba 7 óra 9 perckor és 13 óra 40 perckor. A Brassó—beretzi vonalon: Indulás Brassóból 5 óra 22 perckor és 17 óra 10 perckor. A Brassó—madéfalvi vonalon: indul Brassóból 2 óra 35 perckor, 6 óra 20 perckor és 14 óra 23 perckor, érkezik Brassóba 3 óra 10 perckor, 6 óra 20 perckor és 14 óra 23 perckor.

— (A Konfirmációi ünnepély) a brassói református templomban június 1-én, vasárnap délelőtti 9 órakor lesz. 70 fiú és 77 leány, összesen 147-en konfirmálódnak. A megható ünnepélyre a szülőket és érdeklődőket ezután is meghívják a konfirmándus növendékek és a ref. egyház előjárósága.

Fehérneműjei kiméli! Pénzt! Időt!

Munkát! takarít meg! ha MYTHOS

szappant használ. MYTHOS-szappangyár Brassó.

APOLLÓ MOZGÓ

JUNÍUS 1, 2, 3, 4 ÉS 5-ÉN.

La Bataille.

(Az ütközet.)

Főszerepben a világhírű japán filmművész:

Sessue Hayakawa.

— (Megalakult a Romániai Alkalmazottak Brassói csoportja) A brassói magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak megalakították a Romániai Alkalmazottak Szövetségének brassói csoportját. A csoport megalakulását a megjelent mintegy kétszáz alkalmazotti a legnagyobb lelkesedéssel egyhangúlag mondta ki. A csoport ideiglenes helyisége a Munkás Otthon (Kolostor-utca 3.) nagytermében van, ahol egyelőre minden vasárnap délelőtti 9—12 óráig a beiratkozások és befizetések eszközölhetők.

— (A Brassói Magyar Dalárda) 3-án, kedden este 8 órakor tartja június havi választmányi ülését, melyre a választmány tagjait és uton hívja meg a dalárda elnöksége.

— (Újra a Ganz-cég veszi át a Kolozsvári villamos műveket.) Kolozsvárról jelentik: a városi villamos művek sorsa már régóta sok gondot okoz a magisztrátusnak. A gyár eredetileg, mint ismeretes, a Ganz-cég volt, majd az Elek-trika buharesti vállalatához került, amelytől átvette a város. Mióta az üzemi városi kezelésbe jutott, állandóan rosszabbodott a helyzet, a villámok mizeriák mind inkább jelentkeztek. Most a Ganz-cég az Elektrikával alkalmi társulást kötött két millió alapítvánnyal, s az a terv, hogy a villamosművek üzemet a városi elgátoltságon átveszi. Ha a város az egyesült társulat nagyon kedvező ajánlatát elfogadja, azonnal hozzáfog a szükséges tőke megszerzéséhez és az üzemi kibővítéséhez.

Tököletes szabású raglánok csak NEUMANN-nál! — (Az MTE nyári mulatsága.) Az MTE vezetősége június hó 1-én a Honterusnál táncra egybekötött nagy nyári mulatságot rendez. Elsőrendű bűffé és több szórakoztató játék rendezésével az agilis rendezőség egy kellemesen eltöltött napot akar vendégeinek szerezni. A közlekedés is elsőrangú lesz, amennyiben a tramvayon kívül még külön autójáratokról is gondoskodik, melyek a Kertsch villánál állanak a közönség rendelkezésére.

— (All a marosvásárhelyi vasasok és borbélyok sztrájkja.) A marosvásárhelyi vasmunkások és borbélyok sztrájkja tovább tart. Megegyezésre nincsen semmi kilátás. A két szakma munkásai tömegesen elhagyták a várost, hogy máshol keressenek megélhetést. A pinórek sztrájkja még csak részleges, mert két kávéház, a Newyork és a Transylvánia nem hajlandó teljesíteni a munkások követeléseket.

— (Az államszámviteli törvény magyar nyelven.) Nagy hiány pótlására vállalkoztak Erdős Izor dr. ügyvéd, Fratila Viorel vármegyei aljegyző és Popp Aurél vármegyei számvevő, akik az államszámviteli törvényt eddigi összes módosításaival magyarra fordították és könyv alakban kiadták. A 64 oldalas könyv a »Cartea Romaneasca« dícsőszentmártoni nyomdájában készült és 50 lejért a fordítóknál (Dicsőszentmártonban) rendelhető meg.

— (Márkosfalvi Barabás Márton) képzőművész vasárnap, június 25-én nyit meg a Klingsor helyiségében, (Lensor 31.) a kiállítás jun. 1-én zárul.

(*) Orvosi körökből. Dr. Fischer Gyula szakorvos bő- és nemibajok részére, Árvaház-utca 25 szám alatt újonnan berendezett rendelésében rendelési újból megkezdte. Röntgenvizsgálat és kezelés.

(*) Szentgyörgyön a legjobb ételket és italokat az újonnan megnyitott Tankó-féle sörkertben és étteremben szolgálják ki.

(*) A fejfájás, szédülés, mellszorulásszívdobogás oly esetekben, melyek dugulástól származnak, a FERENC JÓZSEF keserűvíz kúrással az emésztést újítja, s elhárítja a vértolulást.

(*) Olcsó kurát csúsz, köszvény, el len Póstyénben használhat. Már napi 40 Ko-tól kezdve nyerhető jó polgári lakás ellátással. Romániai vendégek részére kedvezményes fürdőárak: Felvilágosításokat telefonon is. Rózsa drogéria, Cluj, Strada Londrei 21. ahol eredeti póstyéni iszapkocka is kapható iszapkurára.

(*) Orvosi körökből. Dr. Nagy László orvos rendel bel-, bőrfő-, sebész- és vérbetegeknek. Árvaház-utca 18. délelőtti 11—1, délután 3—4 óra között.

MINDENKI TUDJA

mi a világhírű



a legelterjedtebb legjobb fertőtlenítőszer! Bakteriális hatású Európában legelső bakteriológusai elismerték. Szagtalan! Nem mérgező. NŐKNEK NÉLKÜLÖZHETTETLEN! 274

(*) Barabás képzőművész kiállítására írt az érdeklődés napról-napra fokozódik. Ez a kiállítás valóban eseményt jelentett Brassó műértő közönségének, amit bizonyít az a körülmény is, hogy bár a művész kiállítása holtszezonra esett — mégis több mű gazdára talált. Vasárnap zárul az értékes gyűjtemény s így még alkalom van a képgyűjtemények további vásárlásukat eszközölni.

— (Eljegyzés.) Vargha Reginka Torja Háromszék-megye és Richer Aladár Vargyas Udvarhely-megye, április 21-én tartották eljegyzésüket.

(*) La Bataille (Az ütközet) az idény legnagyobb slágere az Apolló mozgóban. Vasárnap, június hó 1-én mutatja be először Clau Claud Farrero nagyszabású regénye után készült filmremekművet. A La Bataille 8 felvonásos japán életkép. Claude Farrere híres regényének minden szépségét visszaadja ez a legművészelebb rendezett monumentális filmremek, melynek cselekménye Japánban, eme hatalmas előretörő nemzetnek hazájában játszódik le. Szébb-nél-szebb jelenetekben érvényesül a mindvégig izgalmas veselekményű film, melynek megkapó módon domborodik ki az új japán nép — mindenek felett a haza — egyetlen jelszava. Külön szenzációja a nagyszabású filmnek az orosz-japán háboru egyike a világ legnagyobb ütközete, mely a japánok fényes győzelmével végződött. — Főszerepben Sessue Hayakawa, a legnagyobb élő japán filmművész, akinek alakítása felülmúlhatatlan.

MODERN MOZGÓ

Ma, szombaton vetítik utoljára a szon legsikerültebb filmjét az »Elyomot tak-at. E film minden tekintetben olyan amilyennek egy nagyszabású filmnek lennie kell a Modern mozgó nézőtere csak úgy visszhangzott a közönség tetszés morajától. Vasárnap és hétfőn jönnek a jó kedv királyai Pat és Patachon. »A hetedik menyország« című dán barlcszkben. Ahol ők vannak, ott nem fogy ki a jókedv, a merre ők mennek, utjukat kacagás és jó kedv kíséri, ahol ők jönnek, mindenütt öröm lopódzik a szívekbe.

(*) A brassói vasutasok otthona és temetkezési egylete június hó 1-én, délután három órakor saját helyiségében Zsák-utca 2 szám alatt rendez évi közgyűlést tart, melyre tagjait tisztelettel meghívja. Ha a közgyűlés délután három órakor nem lenne határozatképes, délután négy órakor a közgyűlést okvetlen megtartják tekintet nélkül a megjelent tagok számára. Az elnökség.

(*) A zsebménetrend nyári kiadása kapható a Brassói Lapok könyvosztályánál, Kerschmárnél és Herznél, Brassóban.

(*) Bikszád gyógyfürdő június 1-től nyitva, teljes üzemen. Ivó kura, meleg ásványvízes és szénasavos fürdők, hideg víz és belélegző gyógymód. Állandó fürdőorvos, elsőrangú konyha. Javallva idült gyomor és bélhurut, sárgaság, kerek gyomorékély és vesebajoknál. — Ugyanilyen gége, légző és hölyghurutnál. Szobák még előjegyezhetők. Felvilágosítást díjtalanul nyújt a fürdőigazgatóság Bicsad (Bikszád) Szatmár megye.

(*) A legújabb párisi, Berlini, bécsi és budapesti nyári slágerek megérkeztek a Brassói Lapok zeneosztályába. Minden zenemű raktáron. Jegyzékek ingyen.

(*) Észak és Dél-Amerikába utazók kérjenek azonnal felvilágosítást és prospektusokat a Cosulich Line-től Bucuresti, Cal. Grivitei 181.

Erdély legnagyobb és legelterjedtebb magyar napilapja a Brassói Lapok

SPORT

Magyarország kiesett az Olympiai mérkőzésekről

Mindenütt szenzációt keltett Magyarország veresége

A Brassói Lapok párisi tudósítójától.

PARIS, május 29. Az egyiptomiak 3:0 (1:0) arányú győzelmet arattak a magyar csapat felett. A magyar csapat ugyanúgy állott fel az egyiptomiak ellen, mint a lengyelekkel szemben. Az ötödik percben az egyiptomiak hirtelen lefutásból közvetlen közelből gólt lőnek. Utána erős, de eredménytelen magyar ellentámadás, hullámzó játékkal. Braun a hozzájutott labdát a 10-ik percben góllá értékesíti, de Coline spányol bíró offside címen nem adja meg. A tizenhatoson belüli szabálytalanságért ítélt tizenegyeset Braun kapufának rugja.

A második félidőben erős, de eredménytelen magyar támadások, míg az egyiptomiak egyik gyors lefutása ismét gólt eredményez. Nemsokára az egyiptomiak újból gólt érnek el, úgy Biri által kidobott labdát fejelve be. A játék állandóan az egyiptomiak térfelén folyik, de a magyar csatlósor tehetetlensége minden eredményt lehetetlenné tesz.

Az egyiptomiak győzelmüket főképpen bátor és gyors támadásaiknak köszönhetik. Nagy klasszisu játékkukkal sikerült a magyarok tudományosabb, de lassabb játékát megzavarni. A magyar csapat játéka kevésbé szép és lassú volt. Egyetlen magyar lövés sem sikerült, bár sokszor lőttek kapura. Legjobb embereik Elissenhoffer, Opat és a két szélső. Fekeztesoruk gyenge. Birinek voltak szép védései bár egyik gólt védhetett volna.

Svájc—Csehszlovákia. 1:1 (1:0). A két fél idő eredménye és kétszer 15 perces meghosszabbítás után egy-egy arányban eldöntetlenül végződött a mérkőzés. Az olympiai szabályok szerint a mérkőzést újra lejátszák.

A mérkőzés hatalmas framban kezdődik, mindkét kapu gyakran van veszélyben, de a közvetlen védelem masszív ellenállást fejt ki. A 20-ik percben állítólagos handsérről a bíró indokolatlanul tizenegyeset ítélt Svájc ellen, amelyet Capele góllá értékesít. A svájciak vissza hanyatlanak, míg a csehek fölénybe jutnak. A félidő eredménytelenül végződik.

A második félidőben a svájciak újra erőre kapnak, a csehek durván játszanak, mivel a bíró a huszonekilencedik percben többszöri figyelmeztetés után Vleket kiállítja. A harmincötödik percben Dietrich kapásból gólt rug a cseheknek. A hátralevő idő ideges kapkodással telik el. A svájciak Abbelegen révén kifogástalan gólt érnek el. A bíró indoklásul lefűtölte a játékosokat és nem adta meg a gólt. A meghosszabbított idő eredménytelenül telik el. A svájciak a bíró miatt a mérkőzést megővták. A bíró a közönség kifűtölte.

Irország—Bulgária. 1:0. Hetezer néző előtt folyt le a mérkőzés, melyen az írek várakozásán alul szerepeltek, a mérkőzés nagy részén a bulgárok támadtak, de gól képtelen csatlósorukkal nem tudták eredményt elérni. A második félidőben változatos mezőnyjáték, melynek vége felé a bulgárok teljesen kifulladásnak. A harmadik percben Duncan áttört a bulgár védelemre és védtelenül belőve a győzelmet jelentő gólt.

(x) Kizárták Capek cseh játékosát az olympiadi tartomány. Párisból jelentik: A zsűri, mely a cseh-svájc mérkőzés újrajátszását rendelte el, Capek cseh játékosát amiórt egy svájci játékosba belerugott, kizárta a további játékokból.

(x) A footballtorna második fordulójának sorsolása. Szombat, vasárnap és hétfőn játszik le az olympiai footballtorna második fordulóját a következő sorsolással: Szombaton Irország—Hollandia a colombesi stadionon. Vasárnap Egyiptom—Svédország a Pershing stadionon és Uruguay—Franciaország a colombesi stadionon. Hétfőn játszik Olaszország a svájci-cseh mérkőzés győztesével a bergerey pályán.

Svédország—Belgium. 8:1 (4:1). Ender son norvég bíró vezette le a colombesi pályán a mérkőzést.

Olaszország—Luxemburg 2:0 (2:0). A Pershing stadionban Richard francia bíró vezette mellett zajlott le a mérkőzés.

Naponta friss vajás pléhki! özv. Siegens Jánosné utódai, Rózsa-tér 17.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Uruguay-Egyesült Államok 3:0 (3:0). Barrette bíró vezetése mellett az olimpiai győztes jelölt 3:0 arányú győzelmet aratott a Bergeyre stadionban.

(x) A nemzetközi football-szövetség kongresszusa. A Párisban lezajló olimpiáddal kapcsolatban megtartották a nemzetközi football-szövetség kongresszusát is, mely elhatározta, hogy a jövő évben Prágában fog összegyűlni. A gyűlés, melynek elnökévé Rimetot (Franciaország) választották meg, hozott határozataiban gyökeresen megváltoztatja a footballsportot. Nagy szótöbbséggel kimondották, hogy a nemzetközi footballsport legfőbb szerve a footballszövetség és mint ilyen támogatja az amatőrportot és ellenőrzi a professzionizmust. A hatáskörébe tartozó szövetségeknek jogában áll professzionista alszövetségeket létesíteni. Az amatőrportot a professzionizmustól külön választandó, azonban egy egyesületnek lehetnek amatőr és hivatásos játékosai is. Azon játékost, akit saját nemzetének footballszövetsége professzionistának nyilvánít, a nemzetközi szövetség taglistáján is mint olyan szerepel.

(x) Vasárnapi program Brásóban. Szövetségi nap, melyen a szövetségi kapitány az ifjúsági válogatottat egy első osztályú kombinált csapattal állítja szembe a következő felállásban: Molnár, Bodonyi, Bechtold, Stricker, Jakoczy, Stolz, Köpe, Hensch, Bahner, Kirschner, Buksa. Az ifjúsági válogatott: Staicu (Ziegel), Kravatzky, Stoia, Jancsika, Thless, Goldstein, Honighberger, Salánky, Eröss, Göbbel I., Göbbel II. A csütörtökön meg tartott trialok különösen az ifjúsági csaptnál öröndetes fejlődést mutatott, melytől fennfent összeállításban szép, élvezetes küzdelmet ígér.

Fiatalszövetség

a divatú szakmából és két
gyakornok

8811 jó házból, kosztprénzzel azonnalra felvétetnek. I. LISCHKA, BRASSÓ.

Erdély nagyobb városában levő épület- és butoraszatolásgyár keres szakképzett, nagyobb gyakorlati tudású, feltétlenül vezetőképes

Rador 2025 576

MŰVEZETŐT.

Ajánlkozók közöljék milyen képzettséggel rendelkeznek, mely üzennél meddig, milyen minőségben voltak alkalmazásban. Közöljék továbbá személyi adataikat, fizetési igényüket. Ajánlatok „Onálló” jellegűre a Rádó hirdetési osztályhoz, Cluj, Str. Regina Maria 34., címre küldendők.

MŰVÉSZET

BitterElly és Katitáncestéye. A Bitter nővérek, kik tegnap a zsufolt Vigadó-teremben léptek fel, jó gimnasztikai iskolázottsággal és pantomimikai készséggel bíró táncosnők. Mozdufataikat biztos izom-diszciplína szabályozza, és amit a technikából nehéz és fáradságos munkával meg kell szereznie minden táncosnőnek, aki felül akar emelkedni a manapság annyira elharapózott tánc-mánia álművész ugrálásain, azt a Bitter nővérek tisztességesen megtanulták és tudják. Megjelenésük, fiataláguk, izléses kosztümjeik (né melyike Kainer stílusában) technikai készségükön felül megnyilvánuló temperamentumuk, fejlett ritmikai érzékük — mindez kellemes látványt teszi tancukat, mely azonban az érdekességig emelkedni nem tud. Hiányzik belőlük az egyéni vonás, a művészet, a szó magasabb értelmében. Sőt még néha, melykor a művész intelligencia is, a mint azt Strauss Dunakeringőjének elhibázott felfogásából láttuk. Műsoruk is — két-három kivétellel — kifogásolható volt: annyi az elsőrangú művészi tánczene — miért kell a zenei ponyvairódalom termékein táncolni? Legjobban sikerült a táncok között Kati Bittersok gráciával lejtett pillangó tánc, Elly temperamentumos briliáns Diana c. tánc, az együttesen táncolt Moment musical és „Faschingszauber”. — A közönség el volt ragadtatva, és zajos tetzésnyilvánításokkal halmozta el a bájos művészpárt.

KÖZGAZDASÁG

Európa egyik legnagyobb vegyigyára beszüntette üzemét

A bocskói „Klotild”-gyárban megállt a munka — Több ezer román paraszt család maradt kenyér nélkül

A Brassói Lapok tudósítójától.

MÁRAMAROSZIGET, május 29. A nagybocskói „Klotild” vegyigyárban lezserelték a gépeket, s az óriási telep elnémult. A hatalmas kémények hideg szája ásitva mered az ég felé, elnéptelenedtek a műhelyek és az iparvasuton nem szaladgálnak többé a fűre, tömött kiskocsik. Az óriási gyártelepen temetői csend uralkodik.

Nagybocskó csehszlovák területen van, de az üzemének beszüntetése nem csak azt jelenti, hogy 4—500 csehszlovák gyármunkás maradt kenyér nélkül, hanem, hogy a bocskói környéki romániai falvak lakossága is keserves nélkülözés hónapjainak, sőt úgy lehet éveinek néz elébe. A határmenti román községek lakossága ugyanis már évtizedek óta a bocskói vegyigyárból él, amennyiben a külső erdei, belső napszámos munkák, vasutépítési, vízszabályozási stb. munkálatoknál ezerszámra alkalmazták ezeket a munkásokat.

Az 50-es években alapították Müller és Degeller svájci vállalkozók, akik óriási méretű vegyigyárat létesítettek a Kisbocskó község, Dumbrava-hegy, Supurka-patak és a Tisza közötti háromszögön. A bocskói parasztok ingyen bocsátották a vállalkozók rendelkezésére a tulajdonukat képező földet, sőt ingyen napszámmal is hozzájárultak a gyár felépítéséhez, csakugyan a telep létesülhessen. A gyár csakugyan felépült és a legnagyobb méretű vegyipar telepe lett Európának.

Néhány évi kilődás után azonban a svájciak vállalkozása megbukott, mert az óriási üzem nem győzték pénzzel ellátni. Később a sóbánya-kincs tár támogatásával ujjaéledt a termelés és a gyár készítményei (szóda, hamuszir, választóvíz, ecetszesz, faszessz, stb.) a világpiacon ismertté tették a bocskói üzem nevét. Békeidőben több, mint 1000 ember dolgozott a telepen és több ezerre rugott azoknak a száma, akik a fatermelésnél, üvegutóban, fuvarozásnál ke-resték kenyerüket. Bocskó és Sziget között rendes nyomtávu vasutvonalat létesítettek, amelynek meghosszabbításából keletkezett később a Körösmezői vonal. A környék lakóira elérkezett az aranykorszak. Seholy olyan jólét és megelégedés nem volt az inséges Máramarosban, mint a bocskói szigeten. A háborúban csak fokozódott a gyár termelése és a hadianyagok gyártásában nagy szerepet játszott.

A trianoni béke egy kis zavart hozott a környéki és a gyár viszonyába, mert a gyárat Csehszlovákiának, a környéki falvakat pedig, ahonnan az üzem munkásai rekrutálódtak, Romániának ítélte. Ezt a zavart azonban a két állam kölcsönös előzékenysége idővel eloszlatta és a határérintkezést olyképen szabályozta, hogy az előbbi helyzet nagyjában fennmaradt.

A csehszlovákiai kommunista mozgalmak természetesen a bocskói gyár munkásai között is talajra találtak, mert a háború utáni általános lerongyolódás és elkeseredés itt is érezte hatását. A szervezett munkások bér és politikai mozgalma egyre jobb viszonyokat eredményeztek, sőt még azt is kiereszkolták, hogy a munkásságnak a gyár vezetésébe is beleszólása legyen. Ez a körülmény elkedvetlenítette a gyár igazgatóságát és a finanszírozó Wiener Bankverei, amelynek érdekében kapcsolódott a „Klotild”. Hozzájárult ehhez még számos nehézség is, amelyek főleg a csehszlovákiai horribilis vasuti tarifával, szállítási akadályokkal stb. voltak összefüggésben. Mindezek felül zavarólag hatott az a körülmény is, hogy az ország legnagyobb ipartelepe épen a határvonalon állott és ez biztonsági szempontból sem lehetett az igazgatóságra kényelmes. Ezek az egyenként is komoly okok késztették arra az igazgatóságot, hogy a bocskói gyár kapuját lezárják és megállítsák a munkaszeretet a környéken.

Munkatársunknak alkalma volt a gyár egyik igazgatójával beszélgetni a fontos kérdésekről. A beszélgetés folyamán az igazgató a következőket mondotta:

— A körülmények kényszerítő hatása alatt voltunk kénytelenek a gyár üzemét fokozatosan redukálni és az ott dolgozó munkásságot elbocsátani. Hangsúlyozom azonban, hogy ez a munkabeszüntetés, illetve redukció csak ideiglenes jellegű és szorosan összefügg azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket a prágai kormánnyal a tarifa és szállítási engedmények kieszközölése céljából már megkezdünk. Ha ezek a tárgyalások eredménnyel végződnek, nyitva áll számunkra a lehetőség, hogy a gyár üzemét ugyancsak fokozatosan működésbe hozzuk és a régi arányokig, vagy azokon is túl fejlesszük.

A gyár igazgató megnyugtatóra szánt kijelentései, bármily szépen hangzanak is, nem sokat segítenek azon a pár ezer rutén és román paraszteszádon, amelyek a csehszlovák szállítási viszonyok miatt a legnagyobb nyomor-nak néznek elébe.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, május 30.

A világpiacon a dollár állandóan javul, az angol font pedig tartósan hanyatlik. A francia frank ma már a harmincas színvonal alá esett, az olasz lira pedig általános meglepetésre hatvan pontot emelkedett. A lej Zürichben ismét esett, Párisban a mai jegyzés még a zürichinél is kedvezőtlenebb volt, mert 2.35 zürichi jegyzésnek felel meg. Ez azonban még mindig csak az itthoni valutapáncik leszámítolása.

A belföldi pénzpiacra a tegnapi nap folyamán némi fordulat állott be, a külföldi tőzsdék zárva voltak, a belföldi így tájékozódás nélkül maradt, s a bankok az elmúlt napok alatt tomboló árfelhajtás idején vásárolt készleteket igyekeztek értékesíteni. Váratlanul rohamos kilátást mutat és az árak pillanatról-pillanatra súlyedtek, úgy, hogy estére már a svájci frank kínálási árfolyama 39.60 lej volt, vevő azonban nem jelentkezett. Esti többi záró árfolyamok: egy angol font 980, egy lira 9.90, egy cseh korona 6.68, egy dollár 225, egy lejért 315 osztrák, 430 magyar korona.

Ma reggel újra kínálattal indult a piac és az árfolyamok tovább estek, de már nem a tegnapi rohamossággal. A legmélyebb színvonaluk ez volt: svájci frank 39, angol font 957, dollár 220, lira 9.70, francia-frank 11.75, cseh korona 6.55, egy lejért 320 osztrák korona. — A zürichi nyitás megérkezése után az eddigi kínálási árfolyamok keresletté váltak, azaz a bankok szívesen vásároltak volna az eddigi árfolyamokon. Délig ismét emelkedés következett és a bankok közötti forgalom záró árfolyamai ezek voltak: svájci frank 39.40—39.50 lej, angol font 965, lira 9.80, cseh korona 6.65, egy lejért 430 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjében a tegnapelőtti től való eltérések.) Zárlat: egy dollár 5.67 (+háromnegyed), egy angol font 24.46 (—10), száz francia frank 29.60 (—40), száz olasz lira 25.50 (+60), száz cseh korona 16.65 (—5), száz dinár 6.65, száz leva 4.05 (—2 és fél), száz lej 2.45 (—5), tíz ezer magyar korona 0.65, tíz ezer osztrák korona 0.79 és háromnegyed, száz járadékmárka 134 (—1).

ERDÉLYI ÁRUPÍAC

Aradi piaci árak: burgonya 4—5, tojás 1.30, tejfel 30, tehénturó 16, csirke párja 40—60, árpa 500—520, tengeri 450—460, zab 460—470, marha kgr. élő-súlyban 16—20, borjú 24—25, sertés 34—40 lej. Brassói piaci árak: csirke párja 50—80, burgonya 4, tej 8—9, tojás 1.50—1.70. Brassói terményárak: a buza ára még mindig emelkedőben van; a rossz termésű ártások és a készletek fogyta legjobban a buza árában érezteti hatását. A kivitel a többi terményeknél ár tekintetében megfelelő, de a külföld nem keres árut. Besszaráblai 79—80 kgr-os buza 680—700, 76—77 kgr-os buza 650—660, barcasági sörárpa 640, takarmányárpa 560, tengeri 480—

490, nehézsab 500. A lisz ár a buzával együtt emelkedik. Sepsiszentgyörgyi terményárak: a székelyföldön a szárazság rendkívüli méreteket öltött; széna nem lesz, a kalászosok közel vannak a teljes kislüléshez. Árak: buza 650, rozs 650, sörárpa 650, takarmányárpa 500, zab 500, tengeri 500, széna 350, száma 150, korpa 340, hizott export marha 24 25, sertés 40 lej élő-súlyban.

(—) Cégátvétel két év alatt. Ismét egy olyan eset, amelyhez nem kell magyarázat: a hivatalos lap május 29-iki száma közli, hogy a minisztertanács május 9-én elfogadta a gazdasági szakbizottságnak azt az alaposan indokolt javaslatát, amely a feleki üveggyár adásvételi szerződésének jóváhagyására vonatkozik. Ez a szerződés pedig 1922. szeptember 26-án kelt s a gyárvételárát 325 ezer lejben állapította meg, amely összeget most már az eladók fel is vehetnek. Az árfolyamkülönbség, az időközi kamat — negyven százalékos alapon számítva — az új rendszer kitalálói által általában nem igaztja.

(—) Francia kölcsönajánlat a fővárosnak. A főváros is átvette a pénzügyminiszternek azt a gyakorlatát, hogy egy kölcsöntárgyalás meghiusulását egy új ajánlat beérkezése formájában közli. Ma azt a hírt kapjuk Bukarestből, hogy a polgármesterhez egy francia pénz csoport előnyös kölcsönajánlatot juttatott el a fővárosi beruházások céljaira.

(—) A védővámok tárgyalások. A legfőbb vámügyi tanács tegnapi ülésén a vámtarifa 659—696 számú tételeinek be hozatall vámját tárgyalta; e tételek között az ólom, horgany, ón, és öntvényel, alumínium, nikkel, tiszta és ötvözött réz fordul elő. A bizottság e cikkek mai vámjának háromszorosára leendő felemelését javasolja, tehát ezeknél nem helyezkedik a védővámok álláspontjára. A következő ülésén a mezőgazdasági és más gépek vámját tárgyalja a bizottság.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Elsőrangú

dispozícióképes

az erdélyi és bánáti piacon legjobban
(-) bevezetett (-)

munkaerőt

keresünk mielőbbi
b. l. lépésre.
Részletes ajánlatok referenciákkal

!

Eisenstädter és Társai

kézmű- és nagykereskedés
T. M. ȘOARU, Piața Tepeș Voda 1.

1924. május 30.

SZÖNYEGEK
BUTORSZÖVETEK
FÜGGÖNYÖK
HENCERTAKARÓK
ASZTAL és ÁGYTAKARÓK
ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!
OLCSÓ ÁRAK!

ORENDI „Tsa.”

SZÖNYEGHÁZ.
KAPU-UCCA 60.

Telefon 340. Telefon 340.

Bérletvágást

fűrés-telephelyen nagyon jutányos
áron elvállalunk

!

„Honterus” üveggyár Brassó.

9196

Baumgarten Géza Marosvásárhely, Fő-tér.

BUTORÜZLET Telefon 194. VARRÓGÉPÜZLET Telefon 114.
Fűrészteljesítmények árendája. — Heverők, ágyutatók, hajlított szék, zománcozott hámozók, jutányos áron. — TELJES LAK-BERENDEZÉSEK.
Kedvező fizetési feltételek! — SCOLA — BCU — Kedvező fizetési feltételek!

Árverési hirdetmény.

A Csíktusnádi Gyógyfürdő Birtokosainak Szövetkezete 1924 évi május hó 31-én d. e. fél 10 órakor tartandó nyilvános versenyárgyáláson 1924 év tartamára azonnali fizetés mellett bérbeadja Băila Tuşnad területén gyakorolható következő iparjogokat:

kettő fényképészetet,
egy férfiszabó,
egy nőiszabó,
egy mosdát és a
vámcsedési jogot, valamint 3 év tartamára a Csukás-tó és a Legyes csárdát.

Az árverés megkezdéséig írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Árverési és szerződési feltételek a fürdő igazgatóságánál megtekinthetők.

Băila-Tuşnad 1924. május hó 13.

9386

Fürdőigazgatóság.

No. 2302-1924. ori.

Árverési hirdetmény.

Sedria orfanalá a judeţului Cluj köz-hírré teszi, teszi, hogy a Santa Simon sumuleui volt lakos hagyatékában „Egres” nevű dűlőben, a Kosteiki fűrésztelap közepén fekvő, 58'5. k. hold területen levő 11,859'65 m² netto bűkk és 287'255 m² netto lucfenyő haszonfátömeg Mercurea-Clucon a megyei árvaszék hivatalos helyiségében 1924. évi június hó 20-án délután 3 órakor nyilvános szobell, illetve zárt írásbeli ajánlattal egybekötött árverésen eladatik.

Mindkét fatömegre a kikiáltási ár 850.0000 Lei, melyen alul a fatömeg eladatni nem fog. Birtokosok szavatosságot vállalnak fentírt erdőterület nagyságáért az erdészeti közeg által becsült és megállapított fatömeg mennyiségéért és minőségéért átvétel napjáig.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, azaz 85.000 Lei, mely összeg leteendő az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban.

A zárt írásbeli ajánlatoknak tartalmazniuk kell azon nyilatkozatot, hogy ajánlottesville ismeri az eladási és szerződési feltételeket és azokat elfogadja. Ezen ajánlatok az árverés megkezdése előtt nyújtandók be az árverező bizottság elnökénél.

Az erdő fekszik a Felsőtölgyesi II. határ részben Gyimes-vasúti állomástól 16-km.-re, a Kosteiki gőzfűrésztől 6 km.-re és a cég iparvasútjára hajlik.

Az eladási és szerződési feltételek megtekinthetők Csik megye árvaszékénél.

Az erdőterület kitermelési engedélyét vevő tartozik megszerezni.

Sedria Orfanalá a judeţului Cluj. Mereurea-Cluj, la 15 Maiu 1924.

Csiszer
preşedinte.

NEVELŐNŐ

1 gyermekhez, perfect német-francia nyelv-és kello zongora-ismerettel, jó fizetéssel, lehetőleg azonnali belépésre kerestetik. Levélbeli ajánlatokat Kamaryi & Meder Braşov, Weiss Mihály-ucca 15.

6463—1924. t. sz.

Árverési h'rdetmény.

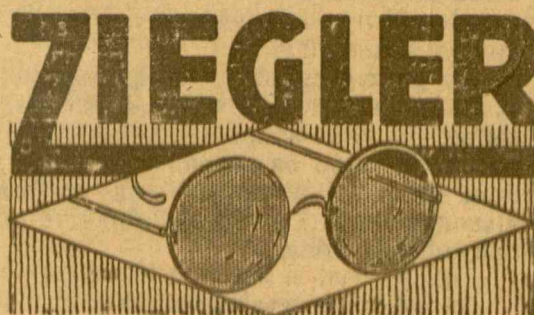
A földvári uton fekvő 100 □² azaz 859'66 a kimeretben az 1 telekjegyzőkönyv betéti 10470 a teleknyvi helyrajzi szám alatt fekvő teleknek eladása céljából amely eddig itató célokra szolgált, de már többé nem használatk, folyó évi június 18-án d. e. 9 órakor a városi tanács gazdasági ügyosztályában Ötvös ucca 5 sz. II. em. 3 ajtó sz. nyilvános szóbeli árverés fog megtartani.

Brassó, 1924. évi május hó 15-én.

9376

A városi tanács.

Műszerész műhely BRASSÓ, KAPU-UGCA 10. SZÁM.



ZEISS, N. G. BUSCH és RODENSTOCK
gyárművek.

Szemüvegek orvosi rendellet szerint.
Saját üvegsziszolda!

ÉKSZEREK ÉS ÓRÁKII

Speciális lőszerraktár.

Golyós töltények az összes Európában bevezetett fegyverekhez állandóan raktáron.

Megrendelhető: LANDMANN GUSZTÁV
puskaművesnél Nagyszeben, Sporer-Gasse 23.

LANZ

GŐZ- ÉS MOTOR

CSÉPLŐGÉPEK

MINDEN NAGYSÁGBAN.

MOTOREK ÉK

KASZÁLÓGÉPEK

AZONNAL RAKTÁRRÓL SZÁLLITHATÓK.

UZINELE LANZ S. A.

BUKAREST, STRADA BATISTE 14. bis.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy szó ára: 2* lei. Vastagabb betűvel 4* lei. — Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. Csak válaszlehetőséggel felszerelt kérdő-ködékre válaszolunk. — Apróhirdetéseket a fenti eredeti árával illeti fizetendőnkül is fe adhat mind n helységben, aki pontosan továbbítja kiadói hivatalunkhoz.

Keresek fiatal feleség
1. adati máj. végére. Aján-
kozom 1. jama. "kand. e. elő"
J. lge. e. a. Brassó. Kiadó
hivatalába.

Perzsa és Smyrna szőnyeg kapható és megrendelhető bármely méretben, jutányos áron Covoara-nál Cluj, Str. Londrei (Hosszu-u. 26.) Kérjen árajánlatot. 8851

Tusnádfürdőn szobak pénsoval és pensió nélkül, lefogalható. Junius bóban 30% kedvezmény. Érdeklődni: Adler, Kapu-u. 14. 9094

Eladó egy benzín motor. Hosszu-ucca 105. sz. 9266

Házépítkezésre alkalmas telek 465 m² a külváros megállónál eladó. Irk Arthur Hosszu-ucca 105. 9318

Bűkkfeszén waggon rakományban vagy fuvarral Brassóba szállítva kapható, ugyisint eladó egy hídmozeg 2500 kg. hordképességgel. Szik-
lá. József Brassó, Arvaház-ucca 7. 9320

Varrógép. 40 drb. „Singer” sülyesztő és családi szuszter síma, balkaru és cylinder. Nagyban és kicsinyben negyedáron árusítom. — Ugyanott 10 drb. kerékpár minden elfogadható áron eladó. Moldován, Segesvár, Kiss-u. 21. 9322

Eladó egy ház, 3 szoba, konyha, pince, nyárkonyha, kemence, új istálló, nagy veteményes kert, az udvaron kut és egyéb meliekhelyiségek, villanyvilágítás, azonnali elfogalható. Csernátfalu 542. sz. 9328

Eladó egy cséplőgarnitúra 8 HP. benzínmotorral, körfűrészel, hátul szakáló kettős tisztítóval. De Lazzero Atti.ó Santamaria Hatég. 9336

Ügyes fiatal főiskereskedő-
segéd azonnali felvételk. Wiukler
gi Cimbó Marghita. Judeţul Bihor. 939

Kiadó egy kis üzlethelyiség Fekete-
ucca 8 szám alatt. 9844

Egy önállóan főzni tudó szakácsnő ke-
restetik. Cim 935 sz. alatt a kiadóban.

Gépész állást keresek. Gőzgép, benzínmotor, Diesel motor szakszerű kezelésében teljesen perfect vagyok. Esetleg mezőgazdasági gépekhez is elmegyek. Cim 9385 szám alatt a kiadóban.

Egyiptomi hagyma nagyobb tételek-
ben kilógrammonként 10 lei. Kapható M. Farkas
cégnél, Brassó, Kapu-u. 40. 9384

Bérbeadó több évre Sinca vechen (Ó-sin-
kán) jud. Fágáras vasúti állomás közelében a közszeg beiterületén, forgalmas főuton levő korcsma és bolt teljes berendezéssel, megfelelő lakás és pincével. Értekezhetni Ursz Alexandru tulajdonos-
nál, Sinca vechen (Ó-sinkán). 9382

A nagyérdemű közönség szives tudomá-
sára hozom, hogy a Fekete-ucca 36. sz. alatti modern étkezdémet ujonnan be-
rendeztem, úgy, hogy a legkényesebb ízlesek is kielégíthetem. Teljes tisztelettel Fachat Gyuláné. 9389

Sepszentgyörgyön, Olt-u. 14. el-
adó egy ház, melyben jelenleg italmerés és ke-
reskedés van. Frontja 28 m. hosszu. Ára 160.000 lei. — Ugyanott, Vasut-u. 27., közvetlen az állo-
más mellett egy ház 3 szoba, konyha, kamra, kert és mellék helyiségek. Ára .50.000 lei. Továbbá vele szemben, közvetlen állomás mellett 1 hold terület. Ára 180.000 lei. Bővebb felvilágosítást ad Téglaş Albert vendégloás, állomással szemben. 9390

Borbélysegédet keresek azonnali belé-
pésre. Cim 9862 sz. alatt a kiadói hivatalban.

Házépítkezési telkek eladók Ó-Brassó-
ban. Érdeklődni: Balasko János vendégősnél, Hosszu-u. 104. 9863

Eladó teljesen üzemképes háromtonnás teher-
autó Bo onya, Malom-utca 8. 9364

Eladó egy Máv. 4-es gőzcseplő-garnitúra 1910-beli kazán 10 légkörös, 10.0 dobszélességű cséplővel, kazán 5 évi időszakos próbája április-
ban volt, új főszij, hozzávaló felszerelés, paksze-
ker stb. Ugyanott 1905 6-os kazán 7 légkörös, Clayton Suthlewort gyártmány 1200-as cséplővel, a kazán a múlt évben lelt nyomás alatt új főszijjal teljes felszeréssel eladó. Mindkettő kijavítva. Értekezni Csernátfalu 444. sz. Brassó megye. 9865

Önálló idősebb megbízható szakácsnő,
mely jól főz és minden házi teendőket elvégez, jó fizetés mellett két személyes háztartás ellátására kerestetik. Derestye, Brassó mellett. Kekszyár. Közvasúti kiadás meg lesz térítve. 9366

Volt iparos fia al ember, ki a szükséges 8 nyel-
vet szóban és írásban bírja, keres üzemnél vagy magánvállalatnál incassáló vagy ehez hasonló bi-
zaími állást. Cim 9367 sz. alatt a kiadói hivatalban.

Keresek megfelelő gyakorlattal cséplőgép-
hez önálló gépészt. Bögözi István, Ojduia (Friscaune). 9368

Máv. nyolcas gőzcseplő-garnitúra felszerelés-
sel, teljesen jókarban kedvező fizetési feltételekkel eladó. Bögözi István, Ojduia (Friscaune). 9368

Egy fiatal pár b rmilyen állást keres lakás
ellenében. Cim 9370 sz. alatt a kiadóban.

Eladó 6 HP gőzcseplőgarnitúra, üzemképes
állapotú. Csak személyesen tárgyal Petrovia
Pál, Kőkös, Háromszék. 9371

Eladó egy 16 évfolyami Máv. 12 HP. cséplő-
garnitúra benzínmotorral, 1100 mm. dobszélesség-
gel. Ára 150.000 lei. Alexandru Creţu, Sepsiszen-
györgy Bul. Reg. Ferdinand 34. 9372

Ügyes varró- és tanuló lány sürgősen keres-
tetik. Fekete-u. 33. 9373

Nádpatak nyaralóba sós- és jó-
fürdőre bódéba ügyes szolid elárusító lány keres-
tetik 600 L. fizetés, lakás és teljes ellátás. Foga-
rasa söntésbe szintén ügyes, szolid lány. Fizetés
1000 lei, teljes ellátás. Weber, Mercur szállodás,
Fogaras. 9374

Árusítónő, jó számoló, aki románul és né-
metül beszél, állást kaphat, Éremle G. I. Braşov,
Str. Hirscher 1. 9375

Eladó lakás szép gyümölcsösökkel Brassó megye,
Pürkerc közszegben 328 szám alatt, Zajzon-fürdő-
tól egy kilométerre, pormentes helyen, Értekezni
lehet ugyanott a közszeg jegyző urral. 9377

Papírsz ívela elsőrendű minőség, míg a
készlet tart, kapható a Cartea Româneascănál Di-
cső-zentmártonban 1000 drb.-kint 65 lej-
ért. Fürdő- és vasúti-vendégloásoknak nagy meg-
ta arítás! 9378

Kaptafagyár-felszerelés, esetleg műhely-
helyiséggel és kis lakóházzal együtt, részletfizé-
tásra is eladó. Odorhel Székelyudvarhely, dr.
Czucz ügyvéd 9379

Sürgősen eladó cséplőgép garnitúra 8 ló-
erős benzines üzemképes hetvenöt ezer lejért. Buday
Jobiné Hunedoara, Posta-ucca 4. 9380

Idősebb urinő, ki jól varrni, főzni tud,
ajánlkozik csendes családhoz. Ádamos, Órház (Kis-
küküllőmegye). 9381

Eladó 12-ös Máv. benzínmotor, 1000 mm.-es
Wichterle cséplő, gyapjufésű-tépővel géphajtásra,
Levelekre nem válaszolok. Szabó, Székelykeresztúr.
9382

Eladók 10 drb. legyező alaku antik széklet,
2 drb. vitrint, egy berakás komode. Antik poharak,
japán vázak, japán zsúrasztalkák, nílpek és sok
disztárgy. Egy .2 személyes ebédlo-szerelv, velen-
cei tűkőr, egy nagy szőnyeg, előszoba berendezés,
ebédlo diványok s más butordarabok, Valódi ja-
pán porcellánt veszek. Özv. Bernáthné, Sft. Gheor-
ghe, (Sepsiszentgyörgy) Cuza Voda 31. 9383

2-4 középiskolát végzett fiu

TANULÓNAK

felvétetik a BRASSÓI LAPOK nyomdájában.

Kőbányánál alkalmazásban volt, gyakorlattal bíró bánya-felügyelő

és külső munkálatokban is jártas

könyvelő

azonnali belépésre

kerestetik.

Ajánlatok: ÉPÍTŐ és KÖIPAR RÉSZV. TÁRS.,
ARAD, Bul. Reg. Maria 9. sz. alatt intézendők.
578

"DANUBIA" CSOKOLÁDÉ



MINŐSÉGILEG

UTOLÉRHETETLEN!!

Ami az ételnek a só

az a kávénak a jó cikória pótkávé. Ha sulyt helyéz arra, hogy
kávéja izes, szép színű és keilemeseen illatos legyen,
ugy csak három csillagos UHU cikóriakávé-t vegyen, mert
ez a pótkávé van a legszebben őrlőve és pörkölve.

Kőbányai Polgári Serfőződe és Szent István Tápszerművek R. T.

C H R I S T I A N A L A P I T V Á N Y
KELMEFESTŐ VEGYFESTŐ
B-B-A-S-S-Ó
WEISS MIHÁLY-
UGCA 1. SZÁM.
ELVÁLLALJA
R U H A K
SZŐNYEGEK
FONALAK
FESTÉSÉT ÉS
FISZITÁST

Háziszőttesek

ványolása, préselése és festészet

VIDÉKI megrendelések

azonnal intéztetnek el.

Gyászruhák 24 órán belül.

VASÁRNAP

Mikor lesz karácsony?

Irta: Csermely Gyula.

Leszállt az est és beköszöntött a karácsony és az ecsefalvi lévita szerény berendezésű házában is meggyújtották a kis gyertyákat.

Fény ömlött a szobába és ez beara-nyozott mindent: a szegényes két ágyat ott hosszában a fal mellett és a gyerekágyat a sarokban; az egyajtós szekrényt, az asztalt, a székeket, a kis fiókos tükört és az állványon a megfakult bekötött néhány könyvet. A Károli-féle bibliát, minden protestáns házkincsét, azután egy beszéd-gyűjtemény-féjét, egy-két imádságos könyvet és egy-két poéta műveit: Vörösmartyt, Petőfit, Arany Jánost, Tótmát.

Szegényes otthon volt a lévita otthona, kis igényű ember is többet várhatott az életből. De ahogy kigyúlt a fenyőfa és fény ömlött szét a szobában, a szegénységet a lakásban elnyomta a boldogság. Ott volt az asszony, jó hitves és jó anya volt és ott volt a kis Misi, a kettejük gyermeke. És... és ma jött le a világra, aki megváltotta a világot, ma született meg Jézus. Ma se boru, se szegénység; ma derű van és boldogság. Ma ünnep van az ég alatt; ma született meg az, aki odaadta az életét, hogy jobba tegye a világot.

Elénekeltek valami dalt, gyönyörködtek a kis gyertyákban, élvezték a fényt és a meleget az otthonban, azután játszani kezdtek a kis Misivel. Szófogadó, csöndes, nagyon ragaszkodó gyermek volt, messze jövőjük reménye.

Minden tizedik szava az volt az apának, hogy: ma karácsony van, gyermekem, ma ünnep van a világon. És annyiszor mondta, hogy: ma karácsony van, gyermekem, míg a hatéves fiucska — gyanakodni kezdett.

— Igazán, apu, — kérdezte bizalmatlanul a kis Misi — ma karácsony van, csakugyan?

A gyermek eme kérdése valami gondolatot kelthetett az apában, mert ez vette a kabátját és „mindjárt visszajövök”-kel távozott.

Tíz perc múlva megint otthon volt, mert csak tért-elfordult egyet a faluban és amint belépett a szobába, több erővel fuvással eloltotta a gyertyákat.

— Miért fuvod el, apu? — kérdezte csodálkozva a kis Misi. — Még félig sem égtek le; oly szépek ezek a gyertyácskák.

A lévita arcán valami szomorúság sötétlett. — Azért oltottam el, fiam, — mondta és szíve mélyéből sóhajtott — mert rosszul tudtam, hogy ma ünnep van. Ma nincs ünnep a világon, ma csakugyan nincs karácsony.

— Ma nincs karácsony, apu? —
— Nincs, fiacskám, nincs.
— Hát mikor lesz, apu?
— Mit tudom én, gyermekem? Tán száz év múlva, tán sohasem. De annyi bizonyos, hogy ma nincs.

A hatéves fiucska felnézett az atyjára, — olyan szomorú volt az a nagy ember — és félretette a kis fa-lovát, ami tíz krajcárba került, de ezer forintot is megért. Mert síp volt a farkában és olyan deszkáskára volt ragasztva, aminek kerek volt, de négy is.

Félretette a játékot és szomorú lett ő is. Pedig mit tudják a kicsinyek, mi okoz fájdalmat a nagyoknak?...

... Ez a gyermekkorából való emlék sohasem ment ki a fiúnak, Pándi Misinek a fejéből. Mit láthatott az atya, hogy elfújta a gyertyákat és azt mondta: ma nincs karácsony. És megkérdezte, hogy mikor lesz, azt felelte busan: tán száz év múlva, tán sohasem.

Teltek-multak az esztendő és vagy harminc év múlt el azóta. Pándi Misiből: Pándi Mihály lett és a maga kényerű élő lelkes lett valami félreese kis városban.

Asszonyt is hozott a házhoz és neki is lett egy kis Misije, kinek minden karácsony szent estéjén karácsonyfát gyújtott. Hadd örüljön a gyermek és a kicsivel a nagy is, hiszen ünnep van a világon.

Közben nyugdíjba ment az atya, az öreg ecsefalvi lévita és a fiához költözött és eljövén szent karácsony, az ünnepek-ünnepe: együtt örült a fiával és unokájával, a kis Misivel. Mert ünnep van ma az ég alatt; ma született meg az, aki odaadta az életét, hogy jobba tegye a világot.

Alig, hogy meggyújtották a fenyőfát, a fiatal lelkesek — itt látván az atyját is — megint eszébe jutott az a bizonyos emlék. Hogy huszonkét évvel ezelőtt atya karácsony szent estéjén tért-elfordult egyet a faluban, azután szomorúan hazajött és elfújta a kis gyertyákat. Minek égieknek, mikor nincs karácsony?

Sohasem kérdezte, most sem kérdezte meg az atyjától, miért tette ezt annak idején? És miért mondta annak idején, hogy tán sohasem lesz karácsony.

Eszébe jutván ez az emléke, nem tudta miért, de ő is vette a kabátját, mint akkor régen az atya és sétára indult a kis városban.

A főutcát kerülve, a mellékutakban járkált, minden különösebb cél nélkül. És arra gondolt minden lépésnél, mit láthatott akkor az atya, hogy oly levert volt, mikor hazajött.

A Malomgát-uccában egy parasztszszonyt vett észre, amint befordult egy kis le-
bujba. Nyitva hagyta az ajtót és így ő minden szót hallhatott, amit bent kieresztett a száján.

— Gyűjtek haza — mondta az asszony egy zavart nézésű parasztnak. — Hát van kelmednek Istene, hogy a szentestén is korcsomázik?

— Ne papolj, te némbőr, mer még el-látom a dögödat.

— Gyűjtek haza, ha mondom; ünnep van ma, szent este és misére is kell menni.

— Itt is ünnep van, te csoroszlya; kü-lönb ünnep, mint a templomban.

— Hát nem félsz az Istentől, hogy szent karácsony estéjén is így beszélsz?

— Ejh, eb fél, kutya fél, míg az ipam-
napam él, — felelte dudolgatva a paraszt.

— És ma karácsony van, — gondolta Pándi és szomorúan tovább ment.

Egy öreg zsidó haladt el mellette, bot volt a kezében és battyu volt a hátán. Házaló lehetett, aki most jött haza faluról és a lakása felé sietett.

— Annak a parasztnak a korcsomában — gondolta magába mélyedten a lelkész — annyi köze sincs az ünnephez, mint ennek a faluzó szegény zsidónak. Ez holnap meg holnapután itthon fog maradni, mert, hogy ün-nep van, nincs üzlet és ő pihenni fog min-den bizonnyal.

Ahogy így gondolkozott a lelkész, egy kapu csapódott ki robajjal. Két hatalmas ku-vasz a zsidó után nagy irammal, és uszít-tatva néhány röhögő paraszt siheder által, majd lehuzta az öreget a keményre fagyott földre.

A szomszédos uccában egészen más tör-tént. Ott nem recsege ropogva, de óvatosan és halkán nyitott ki egy urféle egy kiskaput. Egy fiatal házaspár, a járási közgyámék ud-varára szolgált és az az ur, aki besurrant, nem a járási közgyám volt. A járási köz-
gyám akkor Pesten volt valami bajával.

— A bűnnek nincs ünnepe... és ma karácsony van! — gondolta Pándi.

Tovább, tovább!

A Szűrszabó-utcában hangos beszélge-tés hallatszott. A ház előtt állt a gazda, kö-vér nagyhasu örmény, félig urféle; égő szí-
var volt a szájában és előtte egy kis ember állt, aki alázatosan könyörgött.

— Uram, az isten áldja meg, ma ün-nep van, szent karácsony, hát hallgassa meg a szavamat. Ön is keresztény, edes jó uram, önnét is jött le a világra a mi megváltó Jézus Krisztusunk. Hát könyörüljön meg rajtam, várjon még azzal a pénzzel és ne dobjon ki a házból. Feleségem van, két gyermekem.

— Ezt a nótát már hallottam, — fe-lelte felnevetve a gazda. — Kisasszun-naptyán is azzal gyött, hogy keresztény vagyak, te-hát várjak. Nos, magának az Ur Jézusnak sem várok tovább... és most kátródjék. Mi-kar pénztől van szó, pogány az egész min-denség.

Pándi meggyorsította lépteit, ne hall-gassa tovább ezt a lelketlen beszédet. Hétköz-
napon is bánt, hát még ünnepnapon az ilyen keménység.

— De ma karácsony van, — gondolta — és nagy busan tovább ment.

Egy uccával tovább bethlehemesek kán-táltak.

— Ah, a gyermekek! — gondolta Pándi. — A nagyok szívéből már kiveszett, csak a gyermekszívekben él még a mi Urunk Jézus-nak szerelme! A felnőttek, nagyok? Paráz-nálkodnak és korcsomáznak és kutyát uszíta-nak, megszarolnak karácsony napján úgy, mint hétköznap. Ha karácsony van ma, csak a gyermekekért van karácsony.

Kántáltak a gyermekek és közben észre sem vették, hogy egy másik csapat gyermek is, Herodesnek öltözve és napkeleti bölcsek-nek, befordult az utcába.

— Ide bátorzkodtak azok az alvágiek? — mondta az utóbb érkezettek vezére. — És itt kántálnak, ahol mi szoktunk? No várjatok, ti rongyosok.

Két pillanat múlva már val csata dult az uccában és kevéssel rá az alvágiek szá-ladiak, ki arra, amerre utja volt. Barna fol-tokkal ugyan és behorpasztott sisakkal, de egyébként ép bőrrel menekült valamennyi a csatából.

Csak azt a pihegő gyermeket, aki a ká-polnát vitte a szőnyegre. Erte utól a végzet. Mert nem birt úgy szaladni, megragadta az üldözőt! A egy érverés nem sok, a jobb árok-ban ő hevert, a bal árokban kápolna.

Foszlányokká rugták a kápolnát, a já-szolt és Szűz Máriát a bölcsővel, a gyermek kápolnát meg fölkapták és egy kőfalhoz csap-ták úgy, hogy egy ép kar se maradt meg belőle...

Öt perc múlva Pándi otthon volt és amint benyitott a szobába, megismétlődött az, ami gyerekkorában történt. Több erővel fuvással eloltotta a gyertyákat.

— Miért fujja el, apukám? — kérdezte csodálkozva a kis Misi. — Hiszen ma kará-csony van, apuka!

— Dehogyan is van, fiam. Ma nincs ka-rácsony és már régen nincs. Mikor gyerek voltam sem volt... és ma sincs.

Az öreg lévita felnézett. Valami elmosó-dott emlék kezdett szint kapni benne és alakot.

— Ma nincs karácsony, apu? Hát mikor lesz, mondja? — kérdezte bánatosan a kis Misi.

— Mit tudom én, gyermekem? Tán száz év múlva, tán sohasem. Majd ha jobb lesz a világ... majd akkor.

Pándi leveleten sóhajtott. Ilyet láthatott az atya egy emberöltővel ezelőtt. Hogy hiába született meg Jézus...

Az öreg lévita szeméből meg egy köny-csepp szakadt ki lassan... Vajjon meg-győződik-e róla a kis Misi, vagy ennek valami utóda, hogy mégsem hiába született meg Jézus?

Mikor lesz karácsony? Mikor lesz?

Alkony.

Szomorú szép az alkony
S az őszülő, lehalkult ember;
A fészket kereső bogyadt madár;
A már nem nyár, de még nem ősz szeptember
S a tartott, de még nem fakult határ.

Mély hangulat az alkony, —
Minden derű, mely enyhe, nem vakít,
Mely inkább árny, de árnya még se bánt
S a szerelemtől bus legény, amint
Halk búcsúszókkal ölel egy leányt...

Oly gyógyító az alkony,
Mely csendesen az est felé sodor,
Mint könny, amely csak enyhít, ha megárad,
Mint a letompult és lebekült bánat, —
Mely nem, mint szurós, lombtalan bokor,
De mint emlékek hűs mirtusza zöldel...
Oly jó is az, ha tompák a színek
S lemondók a szívek... Mi jó is ősszel,
Hanyatló alkonyfényvel halni meg!

KRÜSZELYI BRZSÉBET.

Vágyaim.

Oh vágyaim, ti messze szálló darvak
Új font, újat égve keresők
Száguldjatok szárnyán a zivatarnak
Megfődtani száz szépség-tetőt!

Repüljétek az orkán vad szelével,
Vagy könnyű lepke-szárnnyon szálljatok,
Mint bálnom én, — csak tüzzel, ifjú févvel
Szűlessenek belőletek dalok.

Dalok, ujjongók, dalatlan mezőkön:
Szálló vágyak, ezekké legyetek, —
Vagy vigasz szó a sivár temetőkn...
Hárvány mécses, sötét szívek felett!

ifj Nicolajevics Miklós

— bőr, cipőfőldész és téglagyártása —

Tel. 27. BOCSA-MONTANA Tel. 27.

Ajánlja elsőrendű gyártmányait:

Bocskorborr egy egész bőrben
nehézített világos árú, vagy egész bőrben
mint feldarabítva sáv, tábla és páros formában.

Varrott bocskor
0-ástól 12 számig fekete és barna felsőbőrrel.

Tehénbőr, pilling és hasszél
fe ete és vicszós barna felsőbőrrel.

Cipőfőldészek
elegáns kivitelben legjobb anyagból tucat-
ban, páronként és olcsóbb árú vásárosok
részére.

Tégla áru:
500.000 faltégla azonnali szállítással ezren-
ként 1350 Lel vasuti kocsi rakva, nagyság
24x15x7 cm.

Darabok, szőnyeg, díszes
főldész és bőrdarabok egy díszfal, ami
alatt nagyobb s így csak 15 drb. kell 10 méterre.

Hőszóró, vízmelegítő
igen szép hat vízműveléssel.
Préstégla és gerincszóró.

Gondolatok.

Irta Otto Berlié.

Egy idegen stílus hanglejtését nézve
annyi, mint megkísérlni, hogy testünket egy
idegennel cseréljük fel.

Vannak látomásos költők, akik azonban
nem tudnak jól látni, és vannak olyanok, akik
jól látnak, de nincsenek látomásaik.

A stílus keménysége többnyire a gon-
dolatok puhaságából származik.

Bizonyos stílistáknak szeretnők meg-
mondani, hogy egy olyan zajt, melyet folyton
hallunk már, nem is hallunk.

A hasonlat azért is gyönyörködteti az
embert, mert több mint hasonlat: minden
létnek mély egyneműségét fejezi ki.

Hogy egy kritikus egyszer a kicsinyt
nagyra tartja, megbocsátóbb mint az, ha
egyszer a nagyot kicsinek tartja.

A dilettáns a költészetben homályos
vagy túlvilágosan világos; a költő világos-
sága egyben fénylő és fátyolozott.

Az a költő, aki az igazságot a rimnek
és az a filozófus, aki az igazságot a rend-
szernek áldozza fel, egyformán bűnös.

Az elmésség úgy viszonylik, a humor-
hoz, mint pusztá érzékiség a szerelemhez.

A végtelenség talánya az az útkezes-
teződés, ahol a bölcsélet és a vallás a mate-
matikával találkozik.

Azoktól, kiket legtöbbszörre és azoktól,
kiket legkevésbére becsülünk, semmit sem
veszünk rossz néven.

Szeretreméltó lehet az ember jóságából,
számításból, szokásból és elfogódottságból.

Vannak emberek, akik minden gon-
dolatot, melyet értenek magátólértődőnek és
minden gondolatot, melyet nem értenek, ért-
hetetlennek tartanak.

Két fajta csaló van: olyan, aki, hogy
leplezze a csalást, udvariatlan lesz és olyan,
aki tudvarias lesz.

Minden ember a maga külön paradi-
csomát veszítette el.

Aki egyszerre szenvedélyes és igaz-
ságos: kiválasztott ember.

Némelyek szenvedélyes hajlama, hogy
nagy emberek beteges vonásait lényeges
vonásaiknak tartásák, a kis emberek irigysé-
gében és kárörömében gyökereznek.

Vannak, akik az élőket kínozzák és a
halottakat sajnálják.

A kuszó alázatosság épp oly tolakodó
mint a prepotencia; a büszkeség éppoly
kevésbé tolakodó, mint a Szerénység.

Az igazi jótévő az, aki nem oly jóté-
ményeket oszt, aminőkben a másik helyén
legszívesebben részesülne, hanem olyanokat,
melyek a másikat legmélysebben boldo-
gítják.

Közönséges ember aláveti magát minden
ember ítélletének, nemes a magafajtaának, a
legnemesebb csak a saját magáénak.

Fordította H. H.

Tőzsdei Hírlap

a legjobb és legelterjedtebb budapesti na-
plop. Megjelenik délutánonként 12—16
óra terjedelemben. A legeredményesebb
hirdetési orgánus. (Politika, Közgazdaság,
Tőzsde, Színház, Sport) Legfontosabb hí-
rőszolgálat a világ minden részéből.

Szerkesztőség, kiadóhivatali és nyomda:
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 78.

GYERMEKVIILÁG

A kis Feri csacsija.

Van egy csacsink, hosszú füles,
Igazi rest fajta.
Megpróbáltam a minap, hogy
Povagoljak rajta.
Osforoztam, sarkantyúztam,
Ahogy tölem fellett,
De bizony ékelmének a
Futás csak nem kellett.

Meglátta az édes apám
S faragosan szóla:
„Pencosadta, vásolt kölyke,
Nem szállasz le róla?
Akármilyen az a csacsi,
Ne álnozd fiáda!
Hátja te is olyan feszef
Majd — az iskolába.”

Jakab Ödön.

Az égbelató

Volt nekem nagyocská deákkoromban
valami Barinkal nevezett tanárom. Arról
volt nevezetes ez az áldott jó ember, hogy
idegen származású szót soha ki nem eresztett
a száján. Az artézi kutat elkeresztelte
vizcsordító távfurtnak. A trombitát rézhar-
sogánynak hívta. Még a drótos tóra is azt
mondta, hogy sodronyos tót.

Hát ez a Barinkal tanár ur egyszer az
esztendő vége felé azzal lépett be az is-
kolába:

— Fluk, én minden esztendőben szok-
tam valami emléket adni a legjobb tanuló-
nak. Aki az idén a legderékabb legény lesz
köztetek, az kap tőlem egy égbelatót.

No, azon az órán nem sokat okosod-
tunk a tanár ur beszédjétől. Hallottuk is,
nem is, amit magyarázott. Egyre az furta a
fejünk, hogy mi lehet az az égbelató.

Előadás után megtudtuk azt is. Ba-
rinkal tanár ur bevezetett bennünket a szo-
bájába, aminek közepén ott ágaskodott az
égbelató. Három lába volt, mint a fényké-
pező gépnek. Hosszu sárga rézcsőve, mint
a hurkatöltőnek. Szeme is volt, mind a két
végén csillogó-villogó gömbölyű üvegből.

Volt köztünk egy pesti fiú is, aki mind-
járt elszólta magát:

— Nini, hiszen ez teleszkóp! Láttam
már én ilyen a kirakatban az optikusnál.
Ilyenre vizsgálják a csillagokat a csillag-
gászok.

No, Barinkal tanár urnak se kellett
egyéb. Így csapta be az ajkát, hogy regett
bele az iskola.

— Se nem teleszkóp, se nem optikus.
Hanem égbelató és látószerkeszkedő.

Többet aztán nem is emlegette nekünk
a tanár ur az égbelatót, hanem annál több
szó esett róla magunk közt. Ugyan mennyit
érhet az? Ugyan, mi lehet rajta látni? De
legfőképpen, hogy ugyan melyikünké lesz?

Cazda lett volna arra sok, de utóljára
csak ketten maradtunk számítócsák. Én ma-
gam, meg az Ábel Gyuri. Hanem miközttünk
aztán nem lehetett választást tenni. Hiába
bizakodtam benne, hogy Ábel Gyuri lema-
rad melőlem: megálta a helyét végig.

Még egy reménységem volt: az utolsó
számítási dolgozat. Biztam benne, hogy azt
majd csak elhibázza Gyurka. De olyan tö-
kéletes volt az, akár az enyém. Mindig én
szoktam óra után bevenni a füzeteket a ta-
nár ur asztalára: utközben kukucskáltam
bele Gyurka dolgozatába.

A tanári szobában nem volt senki, csak
az égbelató. Barátságosan nézett rám az
üveg szemével s úgy tetszett, mintha még
hajladozna is felém a rézcső:

— Ejnye, de szeretnék a tied lenni,
ha te csakugyan olyan ügyes fiú vagy!

— No, én megmutatom, hogy csak-
ugyan az vagyok, — gondoltam magamban.
Azzal fölkaptam a tollat és belemártottam
a tintába:

— No gyere, Ábel Gyurka!

Azt cselekedtem biz én, hogy a Gyurka
dolgozatában az egyeseket mind kijavítottam
négyesekre. Olyan takaros kis székeket csi-
náltam belőlük, hogy örömmel volt nézni.

Csak hogy nem nagyon volt idő a né-
zelődésre, mert a tanár ur sebes léptei már
a folyóson kopogtak.

— Hát te mit dolgozol idebent ilyen
sokáig? — szögezte rám gyanakodva a
szurós szemét.

Én velem forogni kezdett a világ. Za-
varodottan nyögtem ki a választ:

— Né az égbelató.

— Micsoda? — nevetett élesen a tanár
ur, — téged néz az égbelató?

Tekintetem odátévedt az ördögös ma-
sínára és ijedten láttam, hogy az csakugyan
engem néz. De olyan csufondárosan nézett
a hidegen csillogó szemével, hogy én allig
találtam ki az ajtón.

Másnap nem mentem az iskolába. Zu-
gott a fejem, szédelegtem, az édes anyám
ágyban marasztott. Ide hozták hírlát a paj-
tásaim, hogy milyen csufság érte Ábel Gyur-
rit. Olyan rosszul csinálta meg a számítási
feladatot, hogy a tanár urat majd megette
a méreg. Még a pápaszeme is villámlott,
mikor azt kérdezte Ábel Gyuritól, hogy hol
kóválygott az esze?

— Hát Gyuri mit felelt? — kérdeztem
szepegeve a fiuktól.

— Azt mondta, hogy bizonyosan a
nagy beteg édes anyjára gongolt.

Egy kicsit megnyugodva vánszorogtam
fő a vizsgákra, de éreztem, hogy lángba
borult az arcom, mikor Ábel Gyurit meglát-
tam. Mosolyogva nyújtott kezét, de a szelid
kék szeme könnybe borult:

— Tied már az égbelató, pajtás.

Nem mertem megfogni a kezét, hanem
kelletlenül hátat fordítottam neki:

— Bánom is én, ha az enyém nem
lesz is.

De azért mégis az enyim lett. Este
maga Barinkal tanár ur hozta el. Felállította
az udvarunkon, elmagyarázta minden csín-
ját-bínját és mikor utóljára belenézett, le-
kapta a kalapját.

— Olyan közlelő nevet az emberre a
holdvilág, hogy köszönni lehet neki. Nézzen
csak bele!

Belenéztem, de én a fejemet kaptam
el. Nem a kalapom.

— Ugy-e, megijedt tőle, milyen közel
van? — nevetett a tanár ur búcsúzóban.

Pedig attól ijedtem én meg, hogy nem
láttam egyebet a sötét éjszakánál. Ürgettem-
forgattam a csövet előre-hátra: nem ért az
semmit. Utóljára már allig mertem hozzáérni,
ugy félttem tőle.

Másnap aztán napvilágon nagyobb bá-
torsággal néztem körül az égbelatót s oda
csödtettem az egész házmépet. Elmagyaráz-
tam, hogy micsoda furfangos szerzet ez s
este együtt tettünk próbát. Legelőször édes-
apám kukucskált bele s összezsapta bámu-
latában a kezét:

— Mintha csak gyémántporral volna
behintve az ég!

Öreg cselédünk meg olyan ijedten sza-
lad el onnan, hogy csak a konyhaajtóból
szólt vissza:

— No, én nem néznék bele másod-
szor. Kiégetné a szemem az esthajnali csil-
lag. Olyan tűze van, hogy szalonná lehetne
nála sülni.

Az édes atyám meg ezt sóhajtott:

— Hej, ha én szedhetnék egy zsákkal
ezekből a nagy ezüst tallérok, mindig
selyembe, bársonyba járattam ezt az én jó
gyermekemet.

A jó gyerek azonban most se látott
egyebet a fekete semmiben. — Igaz, hogy
amúgy se igen láttam az égbelatót. Köz-
ben uszított előttem a világ, csak az égbel-
ató szeme csillogott ki belőle kegyetlen
élességgel:

— No híres, mi örömed telik bennem?
Éjszakára kint hagytam az udvaron.
Nem mertem vele egy szobában aludni.
Hanem azért ő álomban mégis bejött hoz-
zám. Hosszu csövét rám tátotta, mintha el-
akarna nyelni, a lábait pedig négyes for-
mára görbítette és úgy táncolt rajtam.

Másnap egész nap felé se néztem az
égbelatónak. Hanem ahogy beesteledett, föl-
nyaláboztam és meg se álltam vele Abe-
lélig. Ott feleltettem az udvaron. Aztán
bekukucskáltam az ablakon.

Gyuri ott ült az édes anyja beteg ágya
mellett és halkán olvasott föl neki valamit
a lámpavilágnál. Belopódtam a félig nyi-
tott ajtón és a vállára tettem a kezemet.

— Gyuri, — mondtam neki nagy lé-
lekzetet véve, — nagyot vétettem ellened.
Én rontottam el a dolgozatodat s azóta nincs
nyugodalmam. Meg tudsz-e nekem bocsá-
tani?

A beteg szelíden nézett rám, Gyuri
pedig elsápadt egy pillanatra, aztán moso-
lyogva nyújtotta ide mind a két kezét.

— Hát azért nem akartál velem a vis-
gán kezét fogni?

Annál jobban esett most megszorita-
nom mind a két kezét s úgy húzni ki na-
gammal az udvarra:

— Gyere, elhoztam az égbelatót.

Az égbelató reze barátságosan csillo-
gott a holdvilágon s Gyuri, ahogy belené-
zett, összetette a kezét, mintha imádkoznék:

— Ó Istenem, milyen szép a te eged!
Azzal engem is odahúzott maga mellé.
Akaratlanul és beletévedt a szemem a csöbe
és szinte elsikoltottam magam örömben
attól, amit láttam. Miillió arany ablakot az
égen és mintha mindnyáján keresztül az
Isten szeme mosolygott volna le ránk.

Mér Márton.

A guruló gömb.

Mihály erdész mit látott egyszer? Egy
róka egy gömböt hajtott maga előtt. Nézi,
nézi Mihály erdész.

— Ez a komédiához is ért! — gond-
olja magában.

Pedig a róka nem komédiázott. Egy
sündisznót talált valahol. Meg is ette volna
mindjárt, de a sündisznó összegömbölyö-
dött és akárhoi nyult hozzá a róka, meg-
szurta az orrát. A róka tehát hajította maga
előtt a gömböt. Tele volt száraz levéllel
és fűszálal. Mihály erdész nem is gondolta,
hogy a gömb sündisznó. A róka pedig
addig hajította, míg a puskához nem ért és
ott begömbölyt a váro. Belefutni a sü-
ndisznó sem akart, hát szelni kezdett. Ezt
várta a róka. Odakapott és vitte. Mihály
erdész is ezt várta. Odakapott a puskához
és a rókat vitte. A sündisznónak nem tör-
tént nagyobb baja.

Vince ödesi.

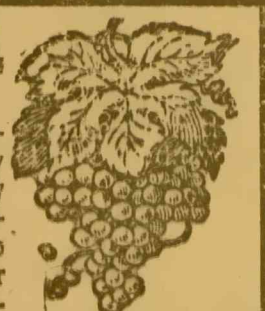
**A román állampolgárság
megszerzésére és elveszté-
sére vonatkozó TÖRVÉNY**
hiteles magyar fordításban megjelent.
ÁRA 5 LEI.

Kapható minden
könyvkereskedés-
ben vagy megren-
delhető 3 lei porci-
ójú beklódása mel-
lett a „BRASSÓI
LAPOK” könyvosa-
látyától.

BUKAREST, május 27. A hetek

Szőlőtermelők

N. b. figyelmé-
ket felhívom, hogy
telepemen nagy
mennyiségben kap-
hatók a legkiválóbb
fajú érmelléki bor
és csemege fasszől-
őltványok és a világ hírt gyökere
direktertermő fajok, melyek hím-
por által nemesítették. Szállítás
gyorsárúként személy-
vel garantálva a rendeltetési
helyre megérkezik. Kérem elő-
re megrendelni a
KÖNYV SZABÓ ISTVÁN
Elő nagyváradi Nova szőlőtelep.



Lázadó szív

A „Brassói Lapok” eredeti regénye.
Írta: SZEDERKÉNYI ANNA.

Elhallgatott. Varga János dr. az an-
nézie, a sápadását, a pirolását, a szem-
izgatottan vonagló száját és a takarót. A
karó lecsúszott róla és a keblén nem
összegombolva a csipkés hálókabát. Hisz
ez orvos... Istenem!

Az ebédlőn túl a Tamás szobájának
ajtaja halkán nyílt ki, Margit dugta be a fej-
ét.

— Egyedül vagy?

— Igen.

— Az orvos?

— Még nála van.

— Bejöhettek?

— Hogyne.

Margit körülnézett a szobában.

— Mért nem mentél át te is?

— Hadd beszélje ki magát.

Margit felhívta fejét.

— Csak nem gondolsz, hogy egy ide-
gennek...

— Tudom. Ismerem.

Margit egy pillanatra tétovázva nézett
a bátyjára, azután halkán mondta a nevét.

— Tamás.

Az odátült melléje a pamlagra. A ké-
testvér egymás szemébe nézett. A néma-
kint összekapcsolódott és a kezük is egybe-
kucskosodott. Margit panaszkodni kezdett:

— Azelőtt nera volt titkunk egymás
előtt. Mindent elmondunk egymásnak. Tamás
hiszen tudod, hogy nincs senkim, aki olyan
közel volna hozzám. Az uram... talán, de
ez valami egészen más, hiszen tudod. Mi
ketten együtt nőttünk föl, együtt tanultunk.

Tamás nézte a nővére arcát. Ez az ár-
atlan, tiszta arc, ez a szűziesen sima, fehér
homlok: a halántékából kisimított, fényes
haja és az a semmihez sem hasonlítható
édes és az a szája körül. Ez a drága teremtmény.
Már nehezére esett minden mozgás, de azért
nem panaszkodott. Csak a fejét hajította kicsit
lejjebb alázatos szelíden. A gyümölcsöt érlelő
csereznyefa az ablak alatt... Anna is ilyen
volna, csak mégis más valamivel. Az talán
több diadalal, az talán ragyogóbban hordozná
ujjongva.

— Mért nem beszélsz nekünk róla —
mondta most Margit. — Hidd el, akkor talán
mégis könnyebb volna. Így csak tapogatózik
az ember. Ő na mond is valamit, egyszer
így, egyszer úgy.

Tamás lecsúszgostotta a fejét.

— Itt már ugysem lehet segíteni.

— De hogyan gondolsz? Valaminek
kell történnie. Így nem maradhat.

— Majd elmegyünk. Külön viszem.

Margit megrettenve nyúlt feléje.

— Ne érts félre. Nem magunkról be-
szélek. Rólad, a te életéről Tamás. — És
kímondhatatlan lágyan ismételte meg: — A
te életéről, Tamás.

Az lemondólag legyintett.

— Az én életem...

— Igen, hiszen még fiatal vagy. Akar-
nod kell, tenni valamit. Így nem maradhat.
Amikor elvetted, akkor...

Tamás hevesen vágott közbe.

— Nézd, az itthoniaknak oly nehéz
megérteni az ilyesmit. Fiatal voltam, elhaga-
tott, senkim, semmim. Koldus; rongyos és
kevesebb a nagy idegenben. Tudhatod magad
is, hogyan mondták ki ezt a szót itthon:
„fogoly”. Emberrongy... rugdalja idebb-
odobb idegen akarat... És Marjussza orosz
diakleány volt. Forradalmár. Felforgató. El-
szabadult akarat, féktelenség, szélsőség, tör-
vényen, szokáson, hiteken keresztüljáró.
Lásd, itthon ezt nem lehet megérteni. Itthon,
köztetek már nekem is olyan idegenszerű,
szinte meszeszerű, szokatlan és talán vissza-
tasztító ez, de ott a fogolytábor rabszolgája,
az idegen földről odaszakadt katonarab, meg-
értettem ezt. A szélsőségeken, vad erővel
erőszakosan keresztültörtető, elvadult, ember-
vértől véreskezű, puskaporszagú, a fülemben
még ágyudörgés, asszonyisíngongatás, kérom-
kodás... Tetszett nekem akkor ez a lobo-
gózó, cári gyilkosságról álmodozó, emberi
szabadságért lihegő lány. Fogoly voltam, rab-
szolga és ez a szabadságról duruzsolt. Azután
meg fiatal voltam, katona... És nem volt
asszonyom... Minek ez a sok szó, Iste-
nem? Kellett ott nekem. Dideregtem, beteg
voltam az étlettől, az elhagyatottságtól, beteg
emberbarom. Ez meg betakarta engem fiatal
teste melegével. Bántam is én akármilyen volt
hozzám, hiszen mondtam már nektek. Ki gon-
dolt akkor a holnapra. Csak a ma kinja le-
gyon enyhíthetesebb... Hiszen ha...

Elakadt.

Margit beütökte:

Mért nem mondd tovább?

(Folytatjuk.)

AZ AUTÓ

A román turaverseny

Június 2-án reggel indulnak el a román turaversenyre bevezető kocsik és a versenyt kísérő gyönyörű kocsipark a hét napos szép romániai túrára. — Az előkészületek serényen folynak, az utakat ismétellen bejárják és megvizsgálják az ellenőrző kocsik, a javítások lázas sietéssel történnek meg s a polgári vállalkozók és munkások mellett katonai csapatok dolgoznak azoknak a bajoknak elfütyölésén, amelyek Románia és Erdély utait különben jellemzik.

Az utvonallal maga valóban csodaszép. A kétezerszázharminchat kilométernyi versenypálya Európának egyik legszebb országát mutatja meg a versenyzőknek és szemlélőknek s a polgári vállalkozók és munkások mellett katonai csapatok dolgoznak azoknak a bajoknak elfütyölésén, amelyek Románia és Erdély utait különben jellemzik.

Az utvonallal úgy állította össze a rendezőség, hogy az minél több szépséget mutasson meg az országból. Mint már megírtuk, a kocsik Bukarestből a predeál völgyön át jutnak első ízben erdélyi földre és ez a csodaszép völgy maga a legjobb mutatvány azok számára, akik a természeti szépségek kedvéért indulnak neki az egyébként egyáltalában nem fárasztó túrának.

Brassót nem érinti a kocsipark, hanem Prázmáron, Uzonon és Kézdivásárhelyen át az ojtói szorosnak tart, ahol az első napi utszakasz legszebb befejezését egy kis kitérővel Szilank-fürdőre kalauzolja a kirándulósereget az ötletes rendezőség.

Innen kezdve a második nap Dornavatrág vizs a kirándulás utvonala s bár ez és az innen harmadnap Kirilbabán át vivő út nem az igazi Kárpátok övezetében vezet, mégis változatos, kegyes része lesz ez is a nyolc napos túrának. Harmadnap kerül be a kocsipark leírát a Kárpátok erdőjébe és az elragadó szépségű borghi hágon át jut ismét Erdély vendégeire a tájára és az északkeleti Kárpátok szelid lejtőit, lombos erdőkkel dúsz hegyei között vezet a festésége révén világhírűvé vált Nagyváradra.

A negyedik nap Déren, Szászrégenen át Gvergyószentmiklósról s itt visszafelé nagyot kanyarodva, Parajdon át Szovátára vizs az utvonallal, ahol ismét Erdély egyik legszebb helyén találják magukat vendégeink és ahol az ötödik napot pihenéssel, meg az emelkedő pályán futandó gyorsasági versenyyel töltik el.

Az utvonallal legszebb szakasza pedig csak ezután következik — bár valóban nehéz közöttük választani, — mert a Dicsőszentmárton, Balázsfalva, Tövis, Nagyenyed, Abrudbánya, Brád, Déva, Hátszeg, majd Káransebes és Herkulesfürdő ennek az utszakasznak a fontosabb pontjai. A természeti szépségek kábitó pompája között vezet ez az utvonallal és Herkulesfürdő nemcsak Európát, hanem világszínvonalon álló ellátásban lesz részük versenyzőinknek. — Ez az utszakasz a leghosszabb, mert a kocsik 517 kilométert vágtatnak reggeltől estig és Herkulesfürdőn töltik az éjszét.

Az utolsó nap még 445 kilométer vár a versenyző seregére. Ez az út Orsován át Turnu-Szeverinnek vizs a felejthetetlenül szép Vaskapán vezetve át a gépeket s itt a reggeli alkáltra jutva ki, még mindig nem válik unalmassá, mert Strehalánál a Zsil völgyébe kanyarodik az út s Bechetnél a Duna fenséges árjának a partjaira fordul; a Dunát T. Magurele-nél hagyja el az utvonallal és innen csaknem nyílegyenes irányban vág Bukarestnek.

Ugy értesülünk, hogy a versenyen Erdélyből is többen vesznek részt. Ne felejtjük el, hogy az autóversenyek mindig az egész világ érdeklődésének középpontjában állanak és ilyekezünk ezt a versenyt minél nagyobb szabásúvá fejleszteni. Ha nem is áll minden automobilistának módjában az, hogy a versenyen részt vegyen, legalább azon a szakaszon kísérje el a versenyzőket, amely hozzá legközelebb esik. Farságai bősége ellen súlyozza majd a sport-érveket, amiben része lesz és a verseny külső sikeréből Erdélyre is esik majd némi rész.

N. S. U. 2 PS 0,95/3,5, N. S. U. 4 PS 1,6/5,75*, N. S. U. 6 PS 2,8/9,0*, N. S. U. 8 PS 3,8/11,0*, Oca 0,6/1,25, Orionette 1,5/0,56/1,5, Orionette 2,5/0,83/2,5, Oruk 2,2/0,71/3,0, Per 0,96/3,5, Postler-Mot. lauffer 1/0,96/3,0, Schmidt 0,74/2,0, Snob 0,54/1,5, Sut 0,75/2,25, Tautz T 28 A 0,74/2,0, Tautz T 28 C 0,74/2,0, Trianon 1,1/3,8, Triumph Knirps 1,58/2,5, Victoria K.R. 11 1,9/8,0*, Wanderer 2 1/2 PS 1,25/2,5, Wanderer 4 1/2 PS 2,35/4,7, Werno 0,52/1,5, Zetge 0,8/2,5, Ziejan 0,9/2,5, Zschopau FM 0,8/2,5, Zschopau M 0,8/2,5, Zündapp 22 1,2/2,25, Zündapp Sport 1,4/2,8, Zündapp G 1,2/2,25, Zündapp G Sport 1,4/2,8.

A wiesbadeni hegyi-verseny

A wiesbadeni automobil-klub június 1-én rendezi megbízhatósági hegyi versenyt 3 kilométer hosszú pályán, amelynek az emelkedése 70%, egyes helyein azonban 120%-ot is elér. Ezt a pályát a versenyzők ötször futják be és a győztest pontozás alapján alapítják meg. A megszálló francia csapatok minden könnyítést megadtak arra,

hogy a versenyzők és a közönség zavartalanul felkereshesse Wiesbadent. Wiesbaden város vándorserleget adományozott a leggyorsabb kocsi számára.

Motorkerékpáros versenyek az Avus-pályán

A május 29-i motorkerékpáros versenyekre igen érdekes nevezések érkeztek; többek között az olasz rekordok védőjéé Sbaiz Gnezaé is. Eddig összesen 123 versenyző jelentkezett. A legérdekesebb versenyszám a Club-bajnokság lesz, amelyet a megrövidített Avus-pályán 85830 méteres hosszúságú utvonalon futnak.

Tanfolyam motorkerékpárosok és kerékpárosok számára

A német testnevelési főiskola tanfolyamot rendez motorkerékpárosok és kerékpárosok számára; a gyakorlatokat az Avus pályán végzik.

EREDETI FORD-AUTO

alkatrészek raktáron



Schiel Testvérek
gépgyár r. t.
Brassó

EREDETI

„FORD”

személy kocsi,
teher kocsi, ---
Fordson-tractor
alkatrészeket



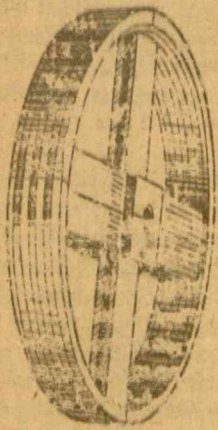
gyári árakban szállít

TEUTSCH GYULA
képviselő gépgyára,
Brassó.

SCHIEL TESTVÉREK

BRASSÓ

GÉPGYÁR R. T. VÁROSI LERAKATA.



Christol-féle faszijszerek eladási központja. — Bőrhajtósíjak — Svájci malomselyem — Szegedi fölönőhoveder — Maiomkő-élesítő szerzőszámok — Technikai és autotechnikai cikkek. —o-o-o-o-

A biztonsági verseny

A német biztonsági (Solltude) verseny az idén gyönyörű rendben bonyolódott le. A rendezés mintászerű volt és a háromszázal több versenyző kocsi minden fennakadás nélkül tette meg az utvonallal. — A verseny győztes gyárai a következők: Tatra, Wanderer, Mercedes, Steiger és Steyr. A versenykocsi csoportban: Pluto, Wanderer, Rabag, Mercedes és Steiger.

A német motorkerékpárok

Előfizetőink többször kérték tőlünk motorkerékpár-gyárak és gyártmányok címét. Ezeknek a kéréseknek mi eddig is mindig megfeleltünk, mégis ebből az érdeklődésből arra következtetünk, hogy a jobb cégek nevének jegyzéke olvasóink széles körét fogja érdekelni. Ezért itt közöljük a német gyártmányú motorkerékpároknak azt a jegyzékét, amelyet a német motorgyárak szövetsége állított össze. Az egyes gyártmányoknál törzszám formájában közöljük az addóóró és a téken mért lóerő teljesítmény adatait is; azok a gépek, amelyek mellett csillag van, két hengeresek, a többiek pedig egy hengerrel vannak felszerelve.

Adria G 1,1/2,5, A. G. f. Motorenbau B 0,88/2,6, Alpa A 0,8/2,5, Alpa B 0,93/3,5, Alpa C 0,8/1,5, Alpa D 0,8/1,5, Almora Fb 0,82/1,5, Almora Fe 0,97/2,0, Almora Fd 1,21/3,0, Ammon 0,8/2,5, Ardie 1,65/3,5, Autoflug I 0,67/1,2, Autoflug II 0,82/2,5, Autoflug IIIa 0,82/2,5, Autoflug IIIb 0,74/2,5, Baler 0,7/2,2, Be-Be 0,67/1,64, Bekamo 0,74/3,5, Bleha 0,8/2,5, B. M. W. 1,88/6,5*, Boge 0,86/2,25, Cambra 0,7/2,0, Cockerell 1 PS 0,7/1,0, Cockerell 1,5 PS 0,72/1,2, Cockerell 2,5 PS 0,84/2,5, Cockerell 3,5 PS 1,94/3,5, Curwy 1,5/3,0, D. A. W. Köhler 2,3/4,5, Diag 0,48/1,5, Dihil A 1,5/3,0, Dobro-Motorist 0,82/2,5, Dolf 1,5/3,0, D-Rad 1,5/4,8*, D. S. W. 0,9/2,0, Eichler 0,9/3,75, Eichler 0,85/3,0, Eichler 0,82/2,5, Elster E23 0,75/2,0, E. M. A. A23 0,8/2,5, E. M. A. A24 0,97/3, Evo 0,8/2,5, F. C. 0,8/2,5, Fix 0,85/3,0, Gemahl HH23 0,82/2,5, Grade FK 0,75/2,5, Gruhn 0,75/1,5, Hansa T 0,75/1,8, Harraas 0,72/1,9, Herko 0,7/1,6, Heros 0,8/2,5, Hfd. 0,85/3,0, Horex 0,96/2,0, Ilo 0,61/1,5, Ilo 0,85/2,5, Juhó 0,75/1,48, K. C. (Allright) 23 1,9/6,0, Kent 0,7/1,8, Kirchheim (K. C.) 3 PS 0,99/3,0*, Kirchheim (K. C.) 1,4 PS 0,5/1,4, Künig 1,2/2,0, L. F. G. 0,61/1,5, L. W. D. 0,74/2,0, Mabes 2,3/11,0*, Mafa 0,8/2,5, Mafa A 20 3,6/7,3*, Maurer C 0,4/2,0, Maurer CW 0,85/3,0, Maurer-Einsparauto 1,9/5,0, Mawi 23 0,8/2,5, Megola A2 2,4/9,0 (5 hengeres), Megola S2 2,4/9,0 (5 hengeres), Meybel 0,8/2,5, M. F. Z. 0,95/2,5, M. F. Z. 1,34/3,5, Metz 3,5/14,0, Nestoria 0,9/3,0, N. K. F. 0,74/1,75,

Verseny a romániai autódásárló közönségért

A legutóbbi statisztikai kimutatások szerint Nagy-Románia automobilparkja 1924. január 1-én a következőképp oszlott meg: Bukarestben 4000 darab, az okiráltság területén ezenkívül még 2920, a csatolt területeken 2480 drb., összesen tehát 9400 autó van.

Mivel Románia automobilipara a szükséglet fedezésére távolról sem kielégítő, hiszen az e téren egyedül álló és csak teherautókat gyártó aradi „Astra” is redukálta autózsemet, tekintélyes autóimportra szorultunk: autóbilt Ausztriából importáltunk, ezután következnek Franciaország, Olaszország, Németország, az Egyesült Államok és Anglia.

Az autóimport tekintetében Ausztria és Németország áll az első helyen, aminek valóságos körülmények mellett elsősorban az az oka, hogy az osztrák és a német autóbilt építései legjobban megfelelnek a romániai ut- és terepviszonyoknak. Itt általában nem szeretik azokat a „Snob” kocsikat, amelyek a „Bibi” autóbilt építéseihez hoznak forgalomba, holott ennek a tartózkodásnak jó részét csak elöltétele az indító oka.

Ujabbban azonban az osztrák és a német valuta megjavulása és ennek kapcsán mindezeknek az országoknak ipari termelési piacain mutatkozó rendkívül drágaság a tőlük való autódásárlást is rendkívül megnehezítette. A múlt heti rovatunkban közöltük, hogy a német autóknaí az olasz kocsi átlag legalább egy negyed, vagy egy harmadrésszel olcsóbbak és hogy a német gyárak még akkor sem igen tudnak az olasz, francia és amerikai kocsikkal versenyezni, ha az összeköttetések fenntartása érdekében tényleg önköltségi áron adják el gyártmányukat.

Igy Románia autókerekedő és autótulajdonosai is új beszerzési források iránt érdeklődnek, ami annál könnyebben megy, mert a nemzetek versenye ma már ezen a téren is nagy, mivel a belső fogyasztás egyrészt sehol sem elégti ki teljesen a belső földi termelést, másrészt mert a gyárak minden nagy autóbilt-termelő nemzetnél azzal számolnak, hogy a belső piac nemsokára képtelen lesz több kocsit felvenni, vásárolni, mert mindenkinél meglesz a maga autója. Ezt a lehet gondolkodni, mert a Anglia évente négy millió autót hoz forgalomba és Amerika még ennél is többet, nem tarthat sokáig, míg minden angol és amerikai családnak meglesz a maga kocsija. S ha ez az időpont bekövetkezik, az angol és amerikai

autógyártásnak teljes erejével a külföldi piacokra kell vetnie magát, mert belföldön csak a természetes évi kicserélődés, a természetes romlás és kicserélődés során támadó szükségletet láthatja el.

Ha nem is ilyen nagy mértékben, de hasonló a helyzet Olasz- és Franciaországban is és így érthető, ha mindezek már most új fogyasztópiacokat keresnek és mindent elkövetnek az exotikus államok meghódítására, amilyenek Románia is számít a maga tökéletesen módszerekkel folyó nyeresztermelésével és majdnem teljes ipari elmaradottságával.

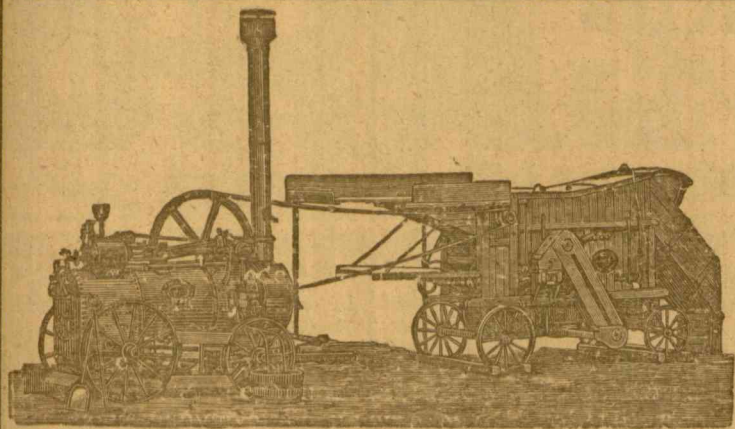
Az eddig említett nemzetek versenye nemsokára igen éles lesz, mert a német és az osztrák gyárak sem mondanak le egykönnyen eddig megszerzett piacokról s áldozatok árán is ilyekeznek majd megtartani román közönséget. Sőt újabb versenytársakra is számíthatunk, mert például Csehszlovákia autóbiltipara nagy arányokban fejlődik s már földrajzi közelségénél és a — legalább egyelőre — szíves szívesviszonyonai fogva is előnyös helyzetben van velünk szemben.

A cseh autógyártás már ma is magas fokon áll. A közönségi teipen (Cseh-morva autógyár) 13, 30 és 50 lóerős személykocsikat állítanak elő s 1,5, 2, 3, 4, 5 és 6 tonnas teherkocsikat, amelyek mind nemsokára gyártmányuk, hanem csinosak is. A Laurin és Klement gyár kocsijai közül pedig sok fut már eddig is Romániában s a cég gyártmányainak világviszonylatban is jó neve van.

A jövő héten tartandó romániai turaverseny különben egyúttal azoknak a nemzeteknek a versenyt is fogja jelenteni, amelyek a romániai autódásárlók megszerzésére törekednek. Most ez a fogyasztás egyelőre még nem nagy, de növekednie kell. Csak egy lépésen mulik ez is és ez a lépés az egész romániai gazdasági életre a legnagyobb jelentőségű. Romániát ugyanis esztelen gazdasági kormányzás ma teljesen és erőszakkal kikapcsolja a világ gazdasági forgalmából. Ha e téren a szükséges lépés megtörténik, akkor itt is ugyanolyanok lesznek az árviszonyok, ugyanolyanok a kereseti lehetőségek is, mint a világ többi részében. S akkor a romániai és erdélyi földhírtokos, iparos, tőkés, orvos, kereskedő, sőt hivatalnok és magánember is megszerzheti azt az autót, amely számára elengedhetetlen szükségletet, a kereseti lehetőségek megjavítását és a kényelem legtermészetesebb igényének kielégítését jelent.

Ez a lépés pedig nem várható soká magára.

CSÉPLŐGÉPEKET



Benzinmotor-
kézi- és jár-
gány hajtás-
ra olcsón és
kiváló minő-
ségben rak-
tárról szál-
litunk: ~

E.Sz.G.E. Géposztálya
Nagyszeben, Só-ucca 22. szám.

Marosvásárhelyi Leszámitolóbank Részv.-Társ.
Banca de Scont din Târgul-Mureş Societate Anonimă
Telefon: Târgul-Mureş 182. szám. Táviratcím: „Coloniale Tg.-Mureş.”

Devizaügyletek lebonyolítására és vámcsekk kiállítására jogosított pénzügyi intézet.
Foglalkozik a bankügylet minden ágával.

Csehszlovák és osztrák nyaraló- és fürdőhelyekre utazók figyelmébe ajánlja,
hogy **közvetlen hitelevéleket, csekket és**
meghitelezéseket ad:

Karlsbad,
Franzensbad,
Marienbad,
Teplitz-Schönau,
Csorba-tó,
Pöstyén,

Poprád,
Tátralomnicz,
Ótátrafüred,
Gmunden a/Gmundner See,
Salzburg
Hallein,

Krems a/Wachau,
Braunau a/Inn,
Villach,
Dornbirn a/Bodensee
Klagenfurt,
Baden.

Gépöntvényeket

minta után legutányosabb árban ké-
szít és pontos szállításért garantiál
DANIEL és MIKE
gazdasági vasöntődjé. BARÓT.
Ugyanott egy **TEHERAUTÓ** 2 1/2 ton-
nás, 45 HP. teljesen üzemképes álla-
potban olcsón eladó. 0327

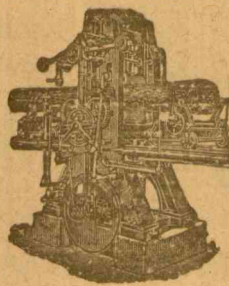
Bélvárosban azonnalra két világos
helyiség 20.41
kerestetik
kalapformáláshoz. Értkezni lehet
T. SZABÓ RÓZSÁNÁ, Kapu-ucca 20.

SATMAR 9894
DACIA
Egy 1000 kg. aprított
TÜZIFA
Lei 700— házhoz szállítva.
TÖRÖCS ANDRÁS FAKERESKEDŐ:
WEISZ MIHÁLY-ÚCCA 29.
TELEFON 238.

1000 kg. aprított
TÜZIFA
Lei 700— házhoz szállítva.
TÖRÖCS ANDRÁS FAKERESKEDŐ:
WEISZ MIHÁLY-ÚCCA 29.
TELEFON 238.

SILVANIA MŰSZAKI R.T.

Kórház-u. 64. **Brassó,** Kórház-u. 64.
Sürgőnycím: **SILVANIA.** Telefon 125.



A König Friedrich Augusthütte Dresden vezérképviselése
raktárról szállítja a gyár gyártmányait u. m.:

**keretfűrész, minden-
famegmunkáló gépet,** nemü
butor-, bognár és fűrészüzem részére.

Astra-benzinmotorok és szerszámgépek lerakata.

AEG képviselése és gyártmányainak lerakata u. m. **elektromotorok,**
dynamok, szerelési anyagok stb.

Állandó nagy raktár mindennemű műszaki cikkekben.

299

Nem, Nem, Sohase

„... felajtsuk el, hogy a ...”

LEGDIVATOSABB, LEGSZEBB és LEGOLCSÓBB NŐI-KALAP

„... bevásárlási forrás ...”

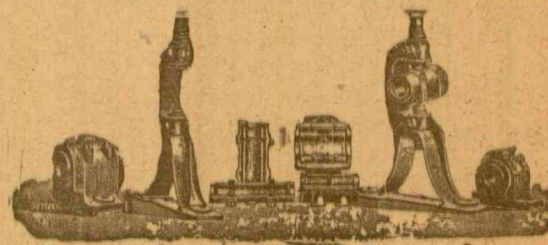
Fejér Jakabné

kalapszalonya Brassó, Kapu-ucca 23. szám.

Nagy harisnya
vásár mélyen le-
szállított árakkal
Blatt, Kapu-u. 38.

Kötött harisnya min- den színben	Lei	25
Flohr harisnyaminden színben	Lei	44
Muszlin harisnya di- vat színekben	Lei	58
Cérna muszlin minden színben	Lei	90
Selyem fáttyol minden színben	Lei	125
Selyem Jumper minden színben	Lei	425-520

Divat keztyűkben és kötött áruk-
ban óriási választék
Legjobb harisnyák csak
BLATT-nál KAPHATÓK



TRANSMISZIÓKAT

GYÜRÜSKENŐCS-CSAPÁGYAKAT

legujabb kivitelben. u. m.

o-o az összes o-o

TRANSMISZIÓ ALKATRÉSZEKET

készíti és raktárról szállítja

o-o azonnal o-o

TEUTSCH GYULA

GÉPGYÁRA — BRASSÓ.

2081

FISCHER OTTO & TSA.



Brassó, Kórház-ucca 62.

Sürgőnycím:
„ELHOMA”

Állandóan raktárról szállítjuk:

Az összes asztalos és famegmunkáló gépeket „Elhoma” védjeggyel.

Jungk és Neidhart, Ellefeld i/Vrtú. gépgyár és vasöntőde gyártmányait.

Asztaloszerszámokat Gebr. Leitz Oberkochen gyárból.

Fűrészlapokat és gyalukézeket Ewald Schmahl, Cronenberg, Rfd. cégtől.

Bécsi furnirokat Eduard Weiss furnirgyárból, Wien XII. nagy választékban.

Az összes műszaki, szükségleti cikkeket sztalosműhelyek és fűrésztelepek részére.

Mészáros- és hentesipari gépeket Unger A.-G. cégtől, Chemnitz/Sa.

Benzin- és nyersolajmotorokat Frischner Motorenfabrik

Carl Bachmann A.-G. gyártmány

Sűrítőkülkű Kis-Dieselmotorok „Solo-Blasol” P. P. P. München - 5-32 H.P.

Működő és eladó 1000 kg. aprított tüzfifa TÖRÖCS ANDRÁS FAKERESKEDŐ: WEISZ MIHÁLY-ÚCCA 29. TELEFON 238.

„Elhoma”, Zwickau/Sa.

Iskola Alapítvány - Károlyi Központi Egyetemi Könyvtár - Fundatio P. P. P. -



**Kaiser-
Borax**

az arcbőrt fehériti és lágyítja.

10262
ERŐNYERŐZŐI ÉKSZERÁRUHÁZ
Caj. Călea Regelor Ferdinand 19.
Tel.-interurbán: 818. Sürgőnycím: Juveliere, Cluj.
Ekszerárugyártás és nagykereskedés!
Fogószár, arany és ezüst. — Arany, ezüst, platina
bevitel: Kienzi és Schwarzwald, órákban vála-
míg kincses tárgyakban nagy lerakat!
Csek végrehajtásúknak!

